

**Отчет за изпълнението на програмния бюджет към 31.12.2017 г.
на Министерството на образованието и науката**

I. Отчет на основните параметри на бюджета

1. Отчет на приходите по бюджета на Министерството на образованието и науката към 31.12.2017 г.

№	Наименование на прихода (в лева)	Закон 2017 г.	Уточнен план	Отчет към 31 декември
1.	<i>Данъчни приходи</i>	0	0	0
2.	<i>Неданъчни приходи</i>	13 100 000	13 099 845	6 052 265
2.1.	Приходи и доходи от собственост	10 927 500	11 817 043	6 197 215
2.2.	Държавни такси	730 000	764 000	708 734
2.3.	Глоби, санкции и наказателни лихви	43 000	73 100	71 668
2.4.	Други неданъчни приходи	2 502 000	2 101 573	772 427
2.5.	Внесени ДДС и други данъци върху продажбите	-1 102 500	-1 754 998	-1 796 906
2.6.	Постъпления от продажба на нефинансови активи (без 40-71)	0	99 127	99 127
3.	<i>Помощи, дарения и други безвъзмездно получени суми</i>	0	752 899	752 899
	Общо	13 100 000	13 852 744	6 805 164

Приходите на институциите, финансирани чрез бюджета на Министерството на образованието и науката са разпределени и се отчитат съгласно действащата бюджетна класификация. Общият размер на приходите към 31.12.2017 г. е 6 805 164 лв.

Приходите и доходите от собственост възлизат на 6 197 215 лв. Най-голям относителен дял от общия размер на реализираните приходи по този показател към 31.12.2017 г. – 57,8 % заемат приходите от продажба на услуги, стоки и продукция в размер на 3 582 606 лв. Същите са свързани с предмета на дейност на съответния разпоредител и се набират от:

- реализация на продукция, стоки и услуги от учебно производство;
- реализация на продукция и услуги от учебна практика;
- провеждане на квалификационни курсове и педагогически услуги;
- приходи от отдих и възстановяване;
- приходи от издателска дейност и разпространение.

Реализираните приходи от наеми на имущество и земя са в размер на 2 614 429 лв. и представляват 38,4 % от общия размер на реализираните приходи по показателя „Приходи и доходи от собственост“.

Приходите от такси са в размер на 708 734 лв. Същите включват: отчетените от МОН и регионалните управления на образованието (РУО) такси по ПМС № 103/10.05.2003 г. за

одобряване на Тарифа за таксите, които се събират от Министерството на образованието и науката; таксите събирани от Националния център за информация и документация по реда на по Закона за признаване на професионални квалификации, както и таксите събирани от Националната агенция за професионално образование и обучение по Закона за професионалното образование и обучение.

Другите неданъчни приходи възлизат на 772 427 лв., като най-голям дял от тях са реализирани от НАОА във връзка с изпълняваните дейности по акредитация.

Реализираните приходи от помощи и дарения са в размер на 752 899 лв. От тях получените приходи от помощи и дарения от страната са в размер на 417 360 лв. Същите са реализирани от Министерството и от второстепенни разпоредители с бюджет към министъра на образованието и науката. Отчетените приходи от помощи и дарения от чужбина са в размер на 335 539 лв., като тук са отчетени средства по получен от Центъра за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства (ЦОИДУЕМ) транс от Ромския образователен фонд в изпълнение на проект по договор ВU222 „Подкрепа на ромски ученици за успешно завършване на средно образование“.

2. Отчет на разходите по бюджета на Министерството на образованието и науката по политики и програми към 31.12.2017 г.

(в лева)

Класификационен код*	Наименование на областта на политика /бюджетната програма	Закон 2017 ПМС №376 от 2016 г.	Уточнен План 2017 г.	Отчет към 31 декември 2017 г.
1700.01.00	Политика в областта на всеобхватното, достъпно и качествено предучилищно и училищно образование. Учене през целия живот	428 060 500	330 038 359	213 041 013
1700.01.01	Бюджетна програма “Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование”	88 809 900	31 579 232	28 767 195
1700.01.02	Бюджетна програма „Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование”	93 078 000	53 600 507	47 369 781
1700.01.03	Бюджетна програма „Училищно образование”	225 791 500	222 452 105	213 041 013
1700.01.04	Бюджетна програма „Развитие на способностите на децата и учениците”	6 760 200	8 345 577	8 212 835
1700.01.05	Бюджетна програма „Образование на българите в чужбина”	11 234 400	11 984 024	11 560 747
1700.01.06	Бюджетна програма „Учене през целия живот”	2 386 500	2 076 914	1 981 067
1700.02.00	Политика в областта на равен достъп до качествено висше образование и развитие на научния потенциал	51 607 100	42 825 920	40 865 601

1700.02.01	Бюджетна програма „Подобряване на достъпа и повишаване на качеството във висшето образование”	9 298 600	7 878 482	7 504 514
1700.02.02	Бюджетна програма „Студентско подпомагане”	9 830 200	8 588 009	8 222 530
1700.02.03	Бюджетна програма „Международен образователен обмен”	3 532 300	3 016 124	2 554 771
1700.02.04	Бюджетна програма „Оценка и развитие на националния научен потенциал за изграждане на устойчива връзка образование – наука - бизнес като основа за развитие на икономика, базирана на знанието”	18 665 300	4 087 140	3 914 049
1700.02.05	Бюджетна програма „Координация и мониторинг на научния потенциал за интегриране в европейското изследователско пространство и глобалната информационна мрежа”	10 280 700	19 256 165	18 669 737
1700.03.00	Бюджетна програма „Администрация”	6 424 500	6 569 708	6 426 705
	Общо разходи	486 092 100	379 433 987	358 224 944

3. Отчет на разходите по бюджетните програми, представени в разбивка на ведомствени и администрирани

(в лева)

Класификационен код*	Наименование на областта на политика /бюджетната програма	Отчет към 31.12.2017 г.	в т.ч. ведомствени	в т.ч. администрирани
1700.01.00	Политика в областта на всеобхватното, достъпно и качествено предучилищно и училищно образование. Учене през целия живот	310 932 638	294 255 136	16 677 502
1700.01.01	Бюджетна програма “Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование”	28 767 195	28 274 562	492 633
1700.01.02	Бюджетна програма „Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование”	47 369 781	40 123 198	7 246 583
1700.01.03	Бюджетна програма „Училищно образование”	213 041 013	213 037 678	3 335
1700.01.04	Бюджетна програма „Развитие на способностите на децата и учениците”	8 212 835	8 078 831	134 004
1700.01.05	Бюджетна програма „Образование на българите в чужбина”	11 560 747	2 759 800	8 800 947
1700.01.06	Бюджетна програма „Учене през целия живот”	1 981 067	1 981 067	0
1700.02.00	Политика в областта на равен достъп до качествено висше образование и развитие на научния потенциал	40 865 601	22 036 507	18 829 094

1700.02.01	Бюджетна програма „Подобряване на достъпа и повишаване на качеството във висшето образование”	7 504 514	7 387 363	117 151
1700.02.02	Бюджетна програма „Студентско подпомагане”	8 222 530	661 884	7 560 646
1700.02.03	Бюджетна програма „Международен образователен обмен”	2 554 771	2 070 630	484 141
1700.02.04	Бюджетна програма „Оценка и развитие на националния научен потенциал за изграждане на устойчива връзка образование – наука - бизнес като основа за развитие на икономика, базирана на знанието”	3 914 049	4 060 069	-146 020
1700.02.05	Бюджетна програма „Координация и мониторинг на научния потенциал за интегриране в европейското изследователско пространство и глобалната информационна мрежа”	18 669 737	7 856 561	10 813 176
1700.03.00	Бюджетна програма „Администрация”	6 426 705	6 420 811	5 894
	Общо разходи	358 224 944	322 712 454	35 512 490

II. Преглед на настъпилите промени в организационната структура

През отчетния период в организационната структура на Министерство на образованието и науката са настъпили следните промени:

С ПМС № 237/23.10.2017 г. е създадена Изпълнителна агенция „Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ към министъра на образованието и науката. Извършена е промяна и в структурата и числеността на Министерството на образованието и науката.

Със Заповед № РД-14-208 от 01.12.2016 г. на министъра на образованието и науката, обн. ДВ бр. 99/13.12.2016 г. Основно болнично училище „Свети Иван Рилски“ – Пловдив, считано от 01.03.2017 г. е закрито.

Със Заповед № РД-14-209 от 01.12.2016 г. на министъра на образованието и науката, обн. ДВ бр. 99/13.12.2016 г. 99-то Основно Болнично училище „Проф. Василка Томова“ – гр. София, считано от 01.03.2017 г. е закрито.

Със Заповед № РД-14-4 от 24.01.2017 г. на министъра на образованието и науката обн. ДВ бр. 14/10.02.2017 г. Санаториално училище „Д-р Петър Берон“ Момин проход – София - област, считано от 15.04.2017 г. е закрито.

Със Заповед РД-14-113/07.07.2016 г. на министъра на образованието и науката, обн. 15.07.2016 г. са преобразувани Професионална гимназия „Иван Хаджиенов“ – гр. Казанлък и Професионална гимназия по строителство – гр. Казанлък в Професионална гимназия „Иван Хаджиенов“ – гр. Казанлък. Заповедта е обжалвана и влиза в сила след решение на ВАС от 07.06.2017 г.

Със Заповед РД-14-67/28.06.2016 г. на министъра на образованието и науката е закрыта Професионална гимназия по облекло – гр. Калофер. Заповедта е обжалвана и влиза в сила

след решение на ВАС от 16.11.2016 г., но с разрешение на министъра на образованието и науката изпълнението ѝ стартира след приключване на учебните занятия – 30 юни 2017 г.

Със Заповед РД-14-50 от 20.06.2016 г. на министъра на образованието и науката, обн. ДВ бр. 50/01.07.2016 г. ПГ по битова, електротранспортна техника и строителство – гр. София е закрыта. Заповедта е обжалвана и влиза в сила след решение на ВАС от 23.06.2017 г.

С РМС № 356 от 29.06.2017 г. за обявяване на неспециализирани училища за училища с национално са определени училищата с национално значение. Съгласно Закона за предучилищното и училищното образование националните училища са държавни и се финансират чрез бюджета на Министерство на образованието и науката. Променено е финансирането от бюджетите на общините по бюджета на МОН на следните национални училища:

- ПГ по ветеринарна медицина „Проф. д-р Димитър Димов“ – гр. Ловеч
- ПГ по горско стопанство и дървообработване „Сава Младенов“ – гр. Тетевен
- ПГ по горско стопанство „Христо Ботев“ – гр. Велинград
- ПГ по ветеринарна медицина „Иван Павлов“ – гр. Стара Загора

III. Преглед на изпълнението на политиките

1. Преглед на изпълнението на „Политика в областта на всеобхватното, достъпно и качествено предучилищно и училищно образование. Учене през целия живот“

Основните дейности на МОН през отчетния период бяха насочени към постигане на заложените стратегически цели за провеждане на интегрирана политика, в която водеща роля имат образованието, възпитанието и личностното развитие на децата и младите хора в България, с отстояване на националните интереси в политиките на ЕС за хармонизиране на българското образование и обучение с политиките и практиките на ЕС.

В изпълнение на политиката са реализирани дейности, насочени към приоритетите в областта на предучилищното и училищното образование и ученето през целия живот:

- ✓ Осигуряване на подзаконовата нормативна база, гарантираща привеждането в действие на Закона за предучилищно и училищно образование.
- ✓ Разработени са учебни програми за осигуряване на качествено образование, ориентирано към съвременните потребности на обществото и развитие на ключовите компетентности, заложен в Закона за предучилищно и училищно образование;
- ✓ Започна поэтапното въвеждане на новата образователна структура, във връзка с приемането на Закона за предучилищното и училищното образование;
- ✓ Започна прилагането на нови подходи в оценяването на постиженията на учениците, заложен в Наредба № 11 от 01.09.2016 г. за оценяване на резултатите от обучението на учениците;
- ✓ Въведена е онлайн проверка на писмените работи за ДЗИ, децентрализирано, във всички региони и по всички учебни предмети;
- ✓ Осигурена е възможност за въвеждане на иновативни елементи в обучението на учениците чрез възможностите, заложен в нормативната уредба;
- ✓ Реализирани са планираните дейности за първото полугодие на 2017 г. в Плана за действие „Предприемачество 2020 – България“;

- ✓ Осигурена е възможност на учениците да демонстрират своите способности, чрез участие в национални и международни ученически олимпиади и състезания по различни общообразователни предмети и направления;
- ✓ Осигурено е професионално образование, ориентирано към съвременните потребности;
- ✓ Предприето е обвързване на професионалното образование със социално-икономическото развитие на регионите и стратегическите отрасли на икономиката;
- ✓ Изпълнени са мерки, допринасящи за изграждане на достъпна и адаптивна на пазара на труда система на професионално образование и обучение, отворена към развитието на икономиката и пазара на труда с нарастващо участие в процеса на учене през целия живот;
- ✓ Осигурени са условия за продължаваща квалификация и професионално развитие на педагогическите специалисти чрез натрупване на квалификационни кредити;
- ✓ Осигурени са условия за избор на обучения съобразно спецификата и стратегията за развитие на детската градина или училището за повишаване на образователните резултати на децата и учениците и качеството на образователния процес;
- ✓ Осигурен е инструмент за проверка на изпълнението на одобрените програми, вписани в информационния регистър;
- ✓ Осигурена е подкрепа на експертите за квалификация на педагогическите специалисти в РУО;
- ✓ Чрез поддържането на информационния регистър на одобрените програми за повишаване квалификацията на педагогическите специалисти са осигурени условия за прозрачност и повишаване качеството на квалификацията на педагогическите специалисти, като същевременно е разработен инструмент за проверка на изпълнението на одобрените програми;
- ✓ Осигурени са условия и подкрепа за прилагането на ЗПУО, Наредба № 12/2016 г. за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти;
- ✓ Осигурени са достъпни и обективни данни, които са в основата на анализа за състоянието на системата и за определяне на мерки за нейното усъвършенстване.

В изпълнение на заложените стратегически цели на политиката, усилията бяха насочени и към успешно реализиране на всички дейности за съхраняване и разширяване на българското етнокултурно пространство извън пределите на Р България.

За постигане целите на „Политика в областта на всеобхватното, достъпно и качествено предучилищно и училищно образование. Учене през целия живот” през отчетния период се изпълняват следните бюджетни програми:

Програма „Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование”

Програма „Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование”

Програма „Училищно образование”

Програма „Развитие на способностите на децата и учениците”

Програма „Образование на българите в чужбина”

Програма „Учене през целия живот”

За постигане целите на политиката допринася и реализацията на проектите по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020 г.

2. Преглед на изпълнението на Политика в областта на равен достъп до качествено висше образование и развитие на научния потенциал

Политиката насърчава усилията на автономните висши училища за непрекъснато развитие на качеството на предлаганото висше образование, подпомагането им при въвеждането, развитието и усъвършенстването на вътрешните системи за оценяване и поддържане на качеството на обучение и на академичния състав, създаване на условия за усвояване на добрите практики на висшите училища от държавите членки на ЕС.

За подобряването на условията за достъп до висше образование се прилагат финансови мерки и се осъществяват дейности, заложи в Стратегията за развитие на висшето образование в Република България за периода 2014-2020 г. и други нормативни документи, регулиращи системата на висшето образование, както следва:

- ✓ подпомагане на студенти, докторанти и специализанти, чрез: предоставяне на стипендии, помощи и награди със средства от държавния бюджет и от Европейските структурни и инвестиционни фондове; субсидирано ползване на студентски столове и общежития; предоставяне на парични помощи за свободно наета квартира; подпомагане на физическото възпитание и спорта на студентите и утвърждаването на системата за студентско кредитиране.

- ✓ актуализиране на рейтинговата система на висшите училища в Република България – РСВУ съдържа информация за 51 акредитирани висши училища, които предлагат обучение по стотици специалности, разпределени в 52 професионални направления;

- ✓ създаване на условия за провеждане на практическо обучение на студентите в реална работна среда, което има за цел поддържането и повишаването на качеството на висшето образование, подобряване на взаимовръзката на образованието с бизнеса, целяща бърза и ефективна реализация на завършващите висше образование на пазара на труда;

- ✓ актуализиране на нормативната уредба, регламентираща системата на висшето образование;

Подготвят се висококвалифицирани специалисти с висше образование, необходими за всички сфери на обществото. Осъществява се успешно приемствеността между училищното и висшето образование чрез осигуряване на достъп до значителен брой специалности на висшето образование чрез признаване оценките от зрелостните изпити от средното образование.

Създадени са законови условия за разширяване на академичната автономия, правото на институциите за висше образование и изследвания за качествен подбор на научно-преподавателските кадри и тяхното научно развитие и кариерно израстване.

В изпълнение на поставените цели в областта на науката и развитието на научния потенциал са постигнати резултати по следните приоритети:

- ✓ Изграждане на благоприятна среда за развитие на научния потенциал и за провеждане на научни изследвания;

- ✓ Развитие на научния потенциал чрез създаване на привлекателни условия за научна кариера, професионално израстване и квалификация и специализация на учените.

- ✓ Изграждане на устойчива връзка образование-наука-бизнес, като основа за развитие на икономика, базирана на знанието;
  - ✓ Изграждането на ефективни партньорства между научните организации. Балансираното участие на различните партньори както и активната роля на бизнеса в научния процес;
  - ✓ Изграждане на интегрирано европейско изследователско пространство;
  - ✓ Развитие на съвременни центрове за провеждане на конкурентоспособни научни изследвания;
  - ✓ Активно участие в европейските и международни научни организации, което подпомага обмена на учени и знания и с възможност за достъп до най-съвременните научни съоръжения, координация на програма Хоризонт 2020, поддържането на национална контактна мрежа, участие в специалните програми и инструменти на Хоризонт 2020;
  - ✓ Участие в регионални научни инициативи и изпълнение на дейности, свързани с европейски макростратегии, в т.ч. Дунавската стратегия;
  - ✓ Поддържане на двустранното научно-техническо сътрудничество и разширяване обхвата на държавите, с които България поддържа научни връзки;
  - ✓ Членство в престижни международни организации, като един от способите за достъп до световно знание и работа с най-прецизни и последно поколение съоръжения;
  - ✓ Подобрена връзка между отделните страни на триъгълника на знанието: висше образование – научни изследвания – иновации;
  - ✓ Развитие и изпълнение на национална пътна карта за научна инфраструктура, обвързана и с приоритетите на научната стратегия;
  - ✓ Оценка и анализ на научноизследователската дейност;
  - ✓ Подкрепено е участието на българските учени в двустранни, европейски и международни програми.
  - ✓ Привличане, насърчаване и развитие на младите учени, както и привличане на изявени български учени, работили в престижни чуждестранни научни институции.
  - ✓ Изграждане на благоприятна среда за научна дейност;
- Резултатите, постигнати в полза за обществото са:
- ✓ Координация на регионалните, европейските и трансевропейските научни и иновационни програми;
  - ✓ Развитие и изпълнение на Националната пътна карта за научна инфраструктура, обвързана и с приоритетите на Националната стратегия за развитие на научните изследвания 2020 и Иновационната стратегия за интелигентна специализация;
  - ✓ Поддържане и разширяване на достъпа до електронни бази данни;
  - ✓ Участие в международни програми и инициативи на учени;
  - ✓ Включване в международни научни мрежи и осигуряване на достъп до световни бази данни и обмен на информация на научни знания;
  - ✓ Модернизация на съществуващата научна инфраструктура;
  - ✓ Подобряване статута на учените и тяхното място в обществото.
  - ✓ Дейности, способстващи въвеждането на ефективна система за оценка на научноизследователската дейност на основата на съпоставимост и съизмерване на качеството ѝ със световните и европейските стандарти.

За постигане целите на „Политиката в областта на равен достъп до качествено висше образование и развитие на научния потенциал” се изпълняват следните бюджетни програми:

Програма „Подобряване на достъпа и повишаване на качеството във висшето образование”

Програма „Студентско подпомагане”

Програма „Международен образователен обмен”

Програма „Оценка и развитие на националния научен потенциал за изграждане на устойчива връзка образование - наука - бизнес, като основа за развитие на икономика, базирана на знанието”

Програма „Координация и мониторинг на научния потенциал за интегриране в европейското изследователско пространство и глобалната информационна мрежа”

За постигане целите на Политиката допринася и реализацията на проектите по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020 г.

IV. Преглед на изпълнението на програмите

1. Преглед на изпълнението на програма „Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование”

По програмата са предоставени следните продукти/услуги:

1.1. По продукт/услуга - Формиране и реализиране на политики за качествено предучилищно и училищно образование

- издадена е Наредба № 2 от 24.01.2017 г. за регистъра на институциите в системата на предучилищното и училищното образование;
- издадена е Наредба № 3 от 06.04.2017 г. за условията и реда за приемане и обучение на лицата, търсещи или получили международна закрила;
- разработени са: проект на Наредба за осигуряване на качеството в професионалното обучение в професионалните колежи и в центровете за професионално обучение, на Наредба за документите за професионално обучение на лица, навършили 16 години и на Наредба за Регистъра на професионалните колежи;
- проведени са работни срещи с образователни експерти за разясняване прилагането на Закона за предучилищното и училищното образование;
- проведени са работни срещи с представители на училищни ръководства за подпомагане изготвянето на учебни планове за специализирана подготовка и планиране на профилирана подготовка за учебната 2017-2018 година;
- взето е участие в дейности на Европейската комисия и Съвета на Европа, подпомагачи изпълнението на националните политики и хармонизирането им в съответствие с европейските и международни документи;
- взето е участие в тематични работни групи по програми на ЕК (Работна програма “Образование и обучение 2020”) и в партньорски визити в областта на училищното образование, вкл. и в България;

- взето е участие в междуведомствени работни групи съвместно с МТСП, МИ и МФ, относно въпроси, свързани с политиката по професионално образование и обучение, включително с прилагането на дуалното обучение в България;
- създадена е организация за разработване/актуализиране на национални изпитни програми;
- утвърдени са учебни програми за III, VII и IX клас по всички общообразователни учебни предмети;
- разработени са 6 рамкови програми в сферата на професионалното образование и обучение;
- по оптимизиране на мрежата от държавни и общински институции са извършени 120 промени, от които: 17 - закрити, 81 – преобразувани, 1 – открито, 16 – промени в наименованието и 5 – отказа на предложения за закриване на училища;
- прието е Решение № 216 на МС от 21.04.2017 г. за одобряване на национални програми за развитие на образованието, с което са одобрени 11 национални програми за развитие на образованието; формирани са екипи за администриране на отделните програми;
- по НП „Оптимизация на училищната мрежа“, модул „Оптимизиране на училищната мрежа“ са оценени 21 програми/проекта;
- по НП „Оптимизация на училищната мрежа“, модул „Рационализация на мрежата от професионални училища“ са оценени 7 програми/проекта;
- промени в мрежата на частните институции: нововписани в Регистъра на институциите 2 ЧСУ и 4 ЧДГ; вписани в Регистъра на институциите след пререгистрация по §16 от ЗПУО - 56 ЧУ и 36 ЧДГ; закрити 2 ЧУ – 1 профилирана гимназия и 1 професионална гимназия; закрыта е 1 ЧДГ; извършени промени в 11 ЧУ и в 8 ЧДГ;
- разработен е проект на Наредба за регистъра на институциите в системата на предучилищното и училищното образование;
- разработен е проект на Регистър на институциите в системата на предучилищното и училищното образование за вписване на ЧУ и ЧДГ;
- с РМС № 356 от 29 юни 2017 г. за обявяване на неспециализирани училища за училища с национално значение са обявени 6 неспециализирани училища за училища с национално значение за срок 4 години (Професионална гимназия по ветеринарна медицина „Проф. д-р Димитър Димов“, гр. Ловеч, Професионална гимназия по горско стопанство и дървообработване „Сава Младенов“, гр. Тетевен, Професионална гимназия по горско стопанство „Христо Ботев“, гр. Велинград, Професионална гимназия по ветеринарна медицина „Иван Павлов“, гр. Стара Загора, Професионална техническа гимназия „Шандор Петьофи“, Разград и Професионална гимназия по компютърни технологии и системи, гр. Правец);
- реализирани са дейности по подготовката на проект на Решение на Министерския съвет във връзка с актуализирането на Списъка на иновативните училища за 2018 г.;
- прието е Постановление № 121 на МС от 23 юни 2017 г. за приемане на критерии за определяне на защитените детски градини и защитените училища и на условия и ред за тяхното допълнително финансиране;

- прието е Постановление № 128 на МС от 29 юни 2017 г. за определяне на критерии за включване в Списъка на средищните детски градини и училища;
- издаден е от министъра на образованието и науката Правилник за устройството и функциите на регионалните управления на образованието, който е влезнал в сила от 07.02.2017 г.;
- издадена е НАРЕДБА № 4 от 20.04.2017 г. за нормиране и заплащане на труда;
- разработен е проект на Наредба за финансиране на институциите в системата на училищното образование;
- изготвен е Проект на Правилник на Националния инспекторат по образованието;
- координират се дейностите по движението на учениците;
- изготвени са административни актове, регламентиращи осъществяването на образователен процес в условията на влошена зимна обстановка;
- наградени са 4 директори на училища с ежегодната награда „Иван Рилски“ за постигнати високи резултати в професионалната си дейност и принос в развитието на българското образование и 225 учители и директори на детски градини, училища и обслужващи звена с принос в развитието на образователното дело удостоени с ежегодното почетно отличие „Неофит Рилски“ за цялостна професионална трудова дейност в системата на предучилищното и училищното образование;
- разпространени са информационни материали, документи и информация за добри практики в България и страните от ЕС.

1.2. По продукт/услуга - Управление на качеството

- проведена е работна среща на партньорите по Споразумението за предоставяне на консултантски услуги между МОН и Международната банка за възстановяване и развитие;
- проведен е международен семинар за представяне на холандския и британския опит в използването на мерки с добавена стойност в училищата и на модел за измерване на добавената стойност на българските училища с участието на експерти от МОН и представители на регионалните управления на образованието (РУО);
- създадени са условия за подобряване на практическото обучение по учебните предмети човекът и природата, биология и здравно образование, физика и астрономия и химия и опазване на околната среда чрез дейности по национална програма „Осигуряване на съвременна образователна среда“, модул „Подобряване на условията за експериментална работа по природни науки“;
- създадена е организация за провеждане на изпити за придобиване на професионална квалификация за учебната 2016-2017 г.;
- създадена е организация за актуализиране подзаконова нормативна уредба, отнасяща се до професионалното образование и обучение;
- изготвен е проект за изменение и допълнение на Наредба № 8/2016 г. за информацията и документите за системата на предучилищното и училищното образование;
- актуализирани и утвърдени са документи от задължителната училищна документация за края на учебната 2016/2017 година и за началото на учебната 2017/2018 година;

отпечатана и разпространена е училищната документация за края на учебната 2016/2017 година;

- осъществено е координиране и методическо ръководство на дейностите, свързани с училищна документация;
- актуализирани и осигурени на РУО са документи за признаване на училищно обучение, образование и професионална квалификация по документи, издадени от училища на чужди държави;
- изготвена е и приета Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 6/2015 г. за познавателните книжки, учебниците и учебните помагала (ДВ, бр. 33 от 25.04.2017 г.);
- одобрени са учебници и учебни комплекти за I и за V клас;
- изготвен е списък с одобрените учебници, които ще се ползват през учебната 2017/2018 година, който е публикуван на интернет страницата на МОН (без II, VI и VIII клас и ЧЕ по нива от Европейската референтна рамка за езиците (ОЕЕР));
- открита е процедура по оценяване и одобряване на проекти на познавателни книжки за трета и четвърта подготвителни групи;
- открити са процедури по оценяване и одобряване на проекти на учебници и учебни комплекти, създадени по новите учебни програми за III, VII и IX клас и нива от ОЕЕР; на проекти на учебници по испански език и по италиански език за V клас;
- изготвен е регистър за оценители на проекти на учебници и учебни комплекти;
- открита е процедура по оценяване и одобряване на проекти учебници за II, VI и VIII клас и за нива по Европейската референтна рамка за езиците;
- организирана и координирана е дейността по държавния план-прием съобразно потребностите на пазара на труда, интересите на учениците и възможностите на училищата;
- координирана е дейността по реализиране на приема на учениците след завършен седми клас по Наредба № 10/2016 г. за организация на дейностите в училищното образование;
- организирани и проведени са работни срещи и съвещания с началниците на РУО;
- извършени са проверки: на теми „Присъствие на ученици в учебните занятия и дейности за задържането им в училище“, „Осигуряване на целодневна организация на учебния ден в средишните училища“ и „Контрол по изпълнението и прилагането на Механизма за противодействие на училищния тормоз между децата и учениците в училище и на Алгоритъма за неговото прилагане“ – в училища на територията на 7 области; на тема „Организация и провеждане на държавните зрелостни изпити“ – в училища на територията на 6 области; на тема „Планиране и реализирана контролно-методическата дейност на експертите по ОСО, експертите по професионално образование и обучение и експерти по учебни предмети в РУО“ – извършена в 1 РУО; на тема „Организиране и провеждане на държавните изпити за придобиване на степен на професионална квалификация“ – в училища на територията на 1 област; 9 проверки по сигнали и жалби; 3 проверки на организацията и контрола на дейности в РУО;
- актуализирана е Националната електронна информационна система за училищното и предучилищно образование (НЕИСПУО);

- чрез Националната електронна система за предучилищно и училищно образование се събират, проверяват и обобщават на национално ниво показатели и информация за децата и учениците в системата на образованието; за нуждите на Министерството и на външни потребители ЦИОО изготвя справки по различни критерии и разрези на данните, както и експорт на данни за МОН и външни институции и ведомства;
- НИОН „Аз Буки” е в процес на процедура по включване на научната периодика на МОН в Web of Science, SCOPUS и Philospher’s Index;
- издадени са 27 броя на Национален седмичник „Аз Буки”, 5 броя на сп. „Педагогика”; 3 броя на сп. „Български език и литература”; 3 броя на сп. „Природни науки”; 3 броя на сп. „Стратегии на образователната и научна политика”; 2 броя на сп. „Философия”; 3 броя на сп. „Математика и информатика”; 3 броя на сп. „Професионално образование”; 3 броя на сп. „История”; 3 броя на сп. „Чуждоезиково обучение”. Чрез страниците на вестника и научните списания е популяризирана информацията за предстоящи и осъществени дейности на МОН по съответните областни политики;
- в Националния музей на образованието – Габрово са проведени 623 „Пътеки на знанието”- екскурзоводни беседи съобразени с възрастта на посетителите и изучавания учебен материал, 23 тематични беседи с групи работещи по проекти, 8 изложби са реализирани, 143 мултимедийни презентации и филми, изготвени са 27 исторически справки за потвърждаване чествания на училищни юбилеи, 18 научно-информационни справки свързани с краезнание и история на училищата, дигитализирани са 2 737 фондови единици. Обслужени са 14 052 посетители в постоянна и временни експозиции, от които 10319 учащи, 3 220 възрастни и 513 студенти.

1.3. По продукт/услуга - Оценяване на резултатите от обучението

- реализирани са дейности по усъвършенстване отпечатването, разпределянето и предаването на изпитните материали за ДЗИ сесия май-юни за учебната 2016/2017 година.
- изготвени са правила и указания за организацията на провеждане и оценяване на ДЗИ през учебната 2016/2017 година;
- извършени са подготовка, координиране и контрол на провеждането на национално външно оценяване (НВО) в края на етап на образование и държавни зрелостни изпити, в това число разработване на тестови задачи и композиране на тестове по учебни предмети, както следва: по 5 варианта на тестове по български език и литература и математика за прием след VII клас; по два варианта на тестове за 4 учебни предмета за НВО в IV клас; по два варианта на тестове за всеки от шестте чужди езика за учебен предмет чужд език за НВО в VII клас и по два варианта на тестове за 6 учебни предмета за НВО в VIII клас;
- извършени са подготовка, координиране и контрол на провеждането на регионално външно оценяване (РВО) по човекът и природата в V клас и външно оценяване (ВО) с представителна извадка по география и икономика в V клас;
- проведено е национално външно онлайн оценяване на дигиталните компетентости на учениците от X клас;
- координирано е участието на Р България в международни сравнителни изследвания, а именно:

- ✓ PISA (Програма за международно оценяване на учениците) 2018 – пилотно изследване;
- ✓ TALIS 2018 (Международното изследване за преподаване и учене) – пилотно изследване;
- ✓ eTIMSS 2019 (Международното изследване на уменията по математика и природни науки на учениците от IV клас) – пилотно онлайн оценяване.
- създадена е организация за поетапно актуализиране на ДОС според единици резултати от ученето, което има като последствие и съответното оценяване на резултатите от обучението;

1.4. По продукт/услуга - Ориентиране на средното образование към пазара на труда

- разпространени са резултатите от изследване за връзката на ПОО с пазара на труда, проведени са редица срещи с представители на бизнеса;
- България е включена в тематична дейност на CEDEFOP „Управление на системите за прогнозиране на уменията“;
- стартира проект № 586523-EPP-1-2017-BG-EPPKAZ-EQAVET-NPR по програма „Еразъм+“ , целящ преглед на наличните механизми за прогнозиране на уменията, анализ на наличните данни и идентифициране на водещи индикатори за ПОО; прилагане на подход за подпомагане на професионалните гимназии и отговорните за формулирането на политики в ПОО за използването на водещите индикатори при формулирането на политики; определяне на области за последващи реформи във връзка с нуждите на пазара на труда; популяризиране на европейски практики при използване на „обратна връзка“ с информация от пазара на труда към ПОО; активиране на националните и местни заинтересовани страни в областта на ПОО с оглед ефективното им ключване в процеса на преглеждане и подобрене на механизмите за осигуряване на качество в ПО;
- изпълняват се проекти с участието на работодатели от местния и регионален бизнес съвместно с професионални гимназии за осъществяването на условия за провеждане на обучение в реална работна среда (дуална система на образование) както следва: по проект „Домино“ - Швейцарска подкрепа за въвеждане на елементи на дуалното обучение в българската образователна система и по Пилотен австрийски проект „Дуално обучение в България“;
- стартира изпълнението на Национална програма „Обучение за ИТ кариера“;
- чрез Центъра за учебно-тренировъчни фирми (ЦУТФ) се прилага интегрирано обучение по икономика, предприемачество, информационни технологии и чужди езици; дуално обучение за икономическите специалности;
- проведена е процедура за сертифициране за качеството на работа на учебно предприятие и се прилага методологията за оценяване на резултатите от обучението в учебно предприятие съгласно стандартите на Световната мрежа на УП EUROPEAN PEN International; създадени са връзки с бизнес организации, НПО и реални предприятия за осигуряване менторство и консултантска помощ при създаване на обучителната среда на УП, близка до реалната пазарна среда; представители на бизнеса са взели участие в комисиите на състезанията по време на ТФ ФЕСТ Млад предприемач 2017, както и в обучението като фирми-ментори на ученическите фирми;

- учебните предприятия се обслужват чрез електронната платформа Регистри и служби с функционирането на учебни: Агенция по вписванията, НАП, КЗЛД, Национален бизнес комуникационен указател; Регистър училища, Патентно ведомство и др.;
- осигурен е нов международен софтуерен продукт за интернет банкиране и електронна борса за търговия на едро; за разплащанията между учебни предприятия в страната и с чужди учебни предприятия през новия банков софтуер; за открити сметки на УП и възможност да разплащат през тях; за откриване на индивидуални сметки на всички обучавани в УП и възможност да оперират с тях онлайн; за онлайн услуги на Патентното ведомство на ЦУТФ и предоставяне на възможност за защита на национална марка и марка на общността;

1.5. По продукт/услуга - Информационни и комуникационни технологии в българските училища

- изпълнява се Национална програма „Информационни и комуникационни технологии в предучилищното и училищното образование“, сформирана е работна група, изготвени са критерии за кандидатстване и оценка, както и съпътстващата документация;
- осигурен е достъп на училищата до високоскоростен интернет;
- изградени са зони за безжичен интернет (WiFi) достъп в част от училищата;
- всички училища са обхванати от Националната електронна информационна система за предучилищното и училищното образование.

1.6. По продукт/услуга - Квалификация, кариерно развитие и диференцирано заплащане

- реализирани са дейности по поддържане на информационния регистър на одобрените програми за повишаване квалификацията на педагогическите специалисти;
- одобрени са 1424 програми за обучение за повишаване на квалификацията на педагогическите специалисти, предложени от 86 организации; обработват се 1290 програми, подадени от 92 организации;
- реализират се дейности по обработка на подадени заявления от имащите право лица за извършване на обучения, както и обработка на информация, свързана с промяна на данни по чл. 239 и чл. 243 от ЗПУО;
- разработена е карта за проверка на изпълнението на одобрените програми;
- проведена е работна среща с експертите за квалификация на педагогическите специалисти от регионалните управления на образованието по прилагането на нормативната уредба в частта за квалификация и признаване на квалификационни кредити.;
- чрез Националния център за повишаване на квалификацията на педагогическите специалисти (НЦПКПС) са проведени следните обучения:
  - ✓ „Функционален анализ на държавния образователен стандарт за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование” – обучени 33 педагогически специалисти;
  - ✓ „Знания и решения в превенцията на употребата на наркотици, рисковото поведение и агресията в училище” – обучени 27 педагогически специалисти;

- ✓ „Интеркултурни модели на педагогическо взаимодействие в системата на училищното образование” – обучени 24 педагогически специалисти;
- ✓ „Дизайн и внедряване на ИКТ” – обучени 17 педагогически специалисти;
- ✓ „Училище в облака” – обучени 29 педагогически специалисти;
- ✓ "Професионално портфолио на учителите, директорите и другите педагогически специалисти " – обучени 23 педагогически специалисти;
- ✓ "Аспекти на оценяването в съвременното начално училище" – обучени 29 педагогически специалисти;
- ✓ "Инструменти за привлекателна образование" – обучени 20 педагогически специалисти;
- ✓ „Осигуряване на сигурна и безопасна среда в образователните институции “ - 20 педагогически специалисти;
- ✓ „Оптимизация на взаимодействието „образователни институции – семейство“” – обучени 19 педагогически специалисти;
- ✓ „Превенция на проблемното поведение в детската градина и училището” – обучени 28 педагогически специалисти;
- ✓ "Инструменти за привлекателно образование" – обучени 31 педагогически специалисти;
- проведени са обучения допринасящи за осигуряване на условия и ресурси за надграждане и развитие на подкрепяща среда в детските градини и училищата за осъществяване на включващо обучение като са обучени 534 педагогически специалисти, както следва:
  - ✓ „Изграждане на умения за разпознаване на трудности в процеса на обучение на децата и учениците със специални образователни потребности и определяне на необходимата допълнителна подкрепа за личностно развитие в съответствие с индивидуалните им потребности“ – обучени 188 учители;
  - ✓ „Надграждане на умения за функционално оценяване на индивидуалните потребности на деца и ученици с индикации за специални образователни потребности и определяне на необходимата допълнителна подкрепа за личностно развитие в съответствие с индивидуалните им потребности“ – обучени 173 психолози и логопеди и 173 ресурсни учители;

1.7. По продукт/услуга - Финансова децентрализация

- организирани и координирани са дейностите по разработване на формули и правила за разпределение на средствата по стандарти между училищата финансирани от МОН;
- оказана е експертна помощ на общини за изготвяне на формулите за разпределение на средствата по стандарти за училища и детски градини за 2017 г. ;
- координирани са дейностите и е извършен контрол по управление и изпълнение на делегираните бюджети от директорите на неспециализираните, специализираните и специалните училища;

1.8. Отчет на показателите за изпълнение на програмата

Програма „Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование“	
	Целева стойност

Показатели за изпълнение	Мерна единица	Бюджет 2017 г.	Уточнен план 2017 г.	Отчет 31.12.2017 г.
Разработени и актуализирани закони и подзаконни нормативни актове	Брой	2	3	3
Разработване на рамкови програми за степен на професионална квалификация	Брой	7	6	6
Разработени и утвърдени учебни програми/модули по нови учебни планове	Брой	1500	1713	1713
Ученици, провели учебна и/или производствена практики в учебни предприятия	Брой	4000	4500	4500
Поддържане на регистър на държавните и общинските училища и обслужващи звена, провеждащи обучение в учебни предприятия	Времева	x	x	x
Външна оценка на всеки етап от училищното образование – проведени изпити	Брой	14	13	13
Относителен дял на учениците положили изпити по НВО по етапи	%	90%	90%	НВО в IV клас: 94% НВО в VII клас: 93%
Проведени работни срещи и съвещания с началници и с експертите от РУО, с директорите на училища, със социални партньори	Брой	1	2	2
Удостоени от министъра учители и директори с ежегодна награда за постигнати високи резултати в професионалната си дейност и принос в развитието на българското образование	Брой	151	289	289
Съгласувани предложения за държавен план-прием	Брой	28	28	28
Поддържане на регистър на държавните, общинските и частните детски градини, училища, професионални колежи и обслужващи звена, а също и на българските държавни училища в чужбина	Времева	x	x	x
Осигурени със задължителна училищна документация детски градини, училища, обслужващи звена	Брой	4 400	4 357	4 357
Осигурени документи за признаване на завършени етапи на училищно образование или степени на образование и професионална квалификация, придобита в чужбина	Брой	28	28	28
Разработен проект на национална електронна информационна система на предучилищното и училищното образование	Брой	1	1	1
Одобрени учебници и учебни комплекти, създадени по новите учебни програми	Брой	за I кл. - 6 за II кл. - 12 за V кл. - 15 за VI кл. - 15 за VIII кл. - 25	за I кл. – 40 за II кл. – 54 за V кл. – 72 за VI кл. – 85 за VIII кл. – 81 ЧЕ – 36	за I кл. – 40 за II кл. – 54 за V кл. – 72 за VI кл. – 85 за VIII кл. – 81 ЧЕ – 36
Училища с високоскоростен интернет достъп	%	100	100	100
Училища със зони за безжичен интернет (WiFi) достъп	%	20	20	20
Училища, обхванати от информационно управленската система на образованието	%	100	100	100
Брой компютъризирани работни места в училищата	Брой	65 000	65 000	65 000
Проведени събития семинари, конференции и др.	Брой	3	3	3
Подобряване, развиване на уменията и повишаване на квалификацията на служителите в администрацията на РУО и МОН, свързана с продължаващата квалификация на педагогическите кадри	Брой обучения/ обучени	2/28	2/28	2/28

1.9.Отчет на разходите по програмата

1700.01.01 Бюджетна програма “Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование”			
Разходи по бюджетната програма (в лева)	Закон 2017 ПМС № 376 от 2016 г.	Уточнен План 2017 г.	Отчет към 31 декември 2017 г.
I. Ведомствени разходи по бюджета	15 709 900	28 966 951	28 274 562
от тях за:			
Персонал	8 656 500	11 559 209	11 291 997
Издръжка	7 053 400	5 695 128	5 327 355
Капиталови разходи	0	11 712 614	11 655 210
II. Администрирани разходни параграфи по бюджета	73 100 000	2 612 281	492 633
от тях за:			
Издръжка, от тях за:	73 100 000	2 579 340	478 479
<i>Средства за изпълнение на Национални програми за развитие на образованието</i>	<i>58 000 000</i>	<i>2 100 840</i>	<i>0</i>
<i>Възстановяване на част от извършените разходи за транспорт или за наем на педагогическите специалисти по чл. 219, ал. 5 от Закона за предучилищното и училищното образование</i>	<i>14 700 000</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Участие на Р България в международни сравнителни изследвания за качеството на образователния продукт</i>	<i>400 000</i>	<i>478 500</i>	<i>478 479</i>
Лихви			357
Текущи трансфери, обезщетения и помощи за домакинствата		5 200	10 197
Субсидии за нефинансови предприятия		27 741	3 600
Общо разходи по бюджета (I+II)	88 809 900	31 579 232	28 767 195
Численост на щатния персонал	516	516	502

Общият размер на отчетените разходи по програмата към 31.12.2017 г. е 28 767,2 хил. лв. Ведомствените разходи са в размер на 28 274,6 хил. лв. и включват разходите на министерството и ВРБ за предоставяне на изброените по-горе продукти/услуги. Във ведомствените разходи се включват и разходите на Министерството и второстепенните разпоредители с бюджет по Национални програми „Квалификация”, „Система за национално стандартизирано външно оценяване“, „Информационни и комуникационни технологии (ИКТ) в училище“, Национална програма "Модернизирание на системата на професионалното образование" и Национална програма „Оптимизация на училищната мрежа”, модул „Рационализация на мрежата от професионални училища“.

Администрираните разходи са в размер на 492,6 хил. лв. и включват: платени такси са участие в международни изследвания TIMSS 2019; PISA 2018; PIRLS 2016 в размер на 478,5 хил. лв., както и 10,2 хил.лв. за награди за високи постижения и принос в развитието на

образователното дело и за постигнати високи резултати и принос в системата на българското образование.

2. Преглед на изпълнението на програма „Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование”

По програмата са предоставени следните продукти/услуги:

2.1. По продукт/услуга - Формиране и реализиране на политики за достъп до качествено образование

- реализирани са мерки и дейности от Плана за 2016-2017 година в изпълнение на Стратегията за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система; изготвя се отчет на Плана за двугодишния период и е стартирала процедура за актуализация на Плана за 2018-2020 година;
- по отношение на Системата за ранно предупреждение за риск от отпадане от предучилищно и училищно образование е:
  - ✓ проведено съвместно с УНИЦЕФ-България посещение на „терен“ в областите Монтана и Враца в общо 2 РУО, 4 общини и 8 училища, в които се апробира системата;
  - ✓ семинар за отчитане на резултатите от посещанието на „терен“ с участието на експерти от МОН и УНИЦЕФ-България, представители на 9-те РУО, 19-те общини и на 8-те училища от областите Монтана и Враца;
  - ✓ подпомогната работата на екипите по места за въвеждането на отчетите за изпълнението на дейностите в Системата;
  - ✓ в изпълнение на Постановление № 79 на МС от 13.04.2016 г. за безвъзмездно ползване от децата и учениците на познавателни книжки, учебници или учебни комплекти са изготвени и утвърдени График на дейностите за осигуряване на учебници и учебни помагала за безвъзмездно ползване за учебната 2017/2018 година и образци на заявки; събрана и обобщена е информация за броя на децата и учениците в държавните, общинските и частните детски градини и училища; изготвено е разпределение на средствата по първостепенни разпоредители за закупуване на учебни помагала, учебници и учебни комплекти, предоставяни за безвъзмездно ползване на децата от подготвителните групи и учениците от I до VII клас; с Постановление № 88 на МС от 3 май 2017 г. за одобряване на допълнителни трансфери за закупуване на учебници и учебни помагала за децата и учениците в общинските детски градини и училища за 2017 година са предоставени средствата за безвъзмездно ползване на познавателни книжки, учебници и учебни комплекти за децата и учениците от общинските детски градини и училища; обобщена е информацията от РУО по отношение на сключените договори с издателствата за учебната 2017/2018 година и сроковете за доставка;
- реализирани са дейности по организиране на безплатен транспорт за деца и учници на основание чл. 283, ал. 2 от Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО): осигурен е безплатен транспорт за 73 179 ученици от I до XII клас вкл. и за 3 466 деца на 5-годишна и 6-годишна възраст;

- осигурени са условия за въвеждане и развитие на приобщаващо образование, насочено към отчитане на образователните потребности на всички деца и ученици и с акцент върху децата и учениците със специални образователни потребности;
- осигурена е допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца и ученици със специални образователни потребности, на деца и ученици в риск, с изяви дарби, с хронични заболявания;

2.2. По продукт/услуга – Приобщаващо образование на деца и ученици със специални образователни потребности

- осигурено е необходимото ресурсно подпомагане на деца и ученици със специални образователни потребности;
- изготвен е проект за изменение и допълнение на Наредбата за приобщаващото образование;
- утвърден е принципът за екипна работа на назначените специалисти за подкрепа на обучението и развитието на децата и учениците; до края на 2017 г. продължи процесът на назначаване на специалисти от РЦПППО в самите училища и детски градини, където се осъществява оценяването на образователните потребности на всяко едно дете или ученик в естествената му среда, както и предоставянето на допълнителната подкрепа;
- извършена е оценка от РЦПППО на всички деца и ученици от помощните училища, във връзка с преобразуването им в центрове за специална образователна подкрепа;
- подпомогнати са учениците и зрелостниците със специални образователни потребности при провеждането на НВО и ДЗИ през 2017 г.;
- по проект „Подкрепа за равен достъп и личностно развитие” по ОПНОИР: 112 училища с екипи осъществяват приобщаващото образование; 34 детски градини са подкрепени за осигуряване на подкрепяща среда за ранна превенция на обучителни затруднения; 2 500 деца и ученици със специални образователни потребности са включени в процеса на включващо обучение, 714 деца от 3 до 7 години са получили услуги за ранна превенция на обучителни затруднения;
- организирана е и проведена супервизия в 80 от 112-е пилотни училища за дейностите по осигуряване на условия и ресурси за надграждане и развитие на подкрепяща среда в детските градини и училищата за осъществяване на включващо обучение с участието на 1015 специалисти от екипите за подкрепа, учители и родители;
- организирана е и проведена супервизия в 34-те пилотни детски градини за дейностите по въвеждане на пилотен модел за ранно оценяване на образователните потребности на децата от предучилищна възраст и за превенция и ранна интервенция на обучителните им затруднения“ с участието на 227 специалисти и учители;
- организирани и проведени са обучения по две дейности по проект „Подкрепа за равен достъп и личностно развитие”, ОП НОИР 2014-2020 и са издадени общо 397 удостоверения за повишаване на квалификацията;
- извършени са дейностите за изготвяне на методика за оценка на потребностите и на методически указания за разработване на индивидуален план за подкрепа на учениците в конфликт със закона;

- финализирано е на Националното научно изследване на жестовия език, като е издаден речник на българския жестов език с над 5800 лексикални единици;
- Държавният логопедичен център е предоставя комплексна невропсихологична рехабилитация, обхваща всички оси на развитие на детето/ученика – когнитивна, езикова, двигателна и социоадаптивна; за работа с родители са изготвени програми за родителска интервенция и активно участие на родителите в терапевтичния процес;
- за учебната 2016/2017 година Логопедичния център – София е осъществил подкрепа на 1723 деца и ученици с комуникативни нарушения, от тях 224 деца и ученици със специални образователни потребности и 1499 с тежки комуникативни нарушения и обучителни трудности; за учебната 2017/2018 година центъра извършва логопедична терапия на 1558 деца и ученици с комуникативни нарушения и обучителни трудности; извършените прегледи и консултации от специалисти на центъра за 2017 г. са 3785; Изготвени са програми за психомоторно, когнитивно и езиково развитие на 6-7 годишни деца, тест за езиково развитие на 3-годишни деца, изготвени стандарти за скрининг оценяване на писмената реч на учениците от начален етап;
- в Логопедичния център са приети на държавна практика и обучение студенти по логопедия от 3 университета – СУ “Св. Климент Охридски“, ЮЗУ и НБУ;
- през 2017 г. центъра е организирал обучения за обучители по програми за: когнитивно развитие на 3-, 4-, 5-, 6- годишни деца за 16 логопеди и 2 психолози; езикови тестове на 3 - 4-, 5-, 6- годишни деца за 15 логопеди; езиково развитие на 3-, 4-, 5-, 6-годишни деца за 15 логопеди;

2.3. По продукт/услуга – Приобщаващо образование за деца и ученици от етническите малцинства

- реализирани са мерки и дейности по изпълнението на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите 2012-2020 година и Плана за изпълнението ѝ за 2017 година съвместно от МОН, ЦОИДУЕМ и 28 РУО;
- функционира Координационно звено за изпълнението на Стратегията; поддържа се електронна платформа за набиране и популяризиране на добър опит по разработване и прилагане на политики и мерки в областта на образователната интеграция на деца и ученици от етническите малцинства;
- изготвен е годишен отчет за изпълнението на Плана към Стратегията за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства (2015-2020 г.) за 2016 г.;
- подготвя се провеждането на нов конкурс и Втора национална конференция за разпространение на добри практики в областта на изпълнението на целите на Стратегията;
- реализирани са дейности по подготовка на механизъм за краткосрочен обхват на необхванатите, отпадналите и преждевременно напусналите образователната система деца и ученици чрез разработване на подробна карта с демографската характеристика на ромското население в обособените градски квартали с детски градини и училища в тях;
- реализират се дейности по проекти по КП 33.15-2016 по Програмата на Център за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства (ЦОИДУЕМ), както следва: по Приоритет 1 „Реализиране на различни форми на работа,

водещи до пълноценна социализация на децата и учениците от етническите малцинства“ – 24 проекта; по Приоритет 2 „Развитие на дейности, гарантиращи равния достъп до качествено образование за децата и учениците от етническите малцинства, включително и за преодоляване на сегрегацията и вторичната сегрегация на децата и учениците от етническите малцинства“ – 24 проекта, по Приоритет 3 „Прилагане на ефективни форми на интеркултурното образование и за съхраняване и развиване на културната идентичност на децата и учениците от етническите малцинства“ - 16 проекта;

- проведен е мониторинг на 13 проекта по Приоритет 1, на 24 проекта по Приоритет 2 и на 8 проекта по Приоритет 3 от КП 33.15-2016 г.;
- проведена е процедура КП 33.16-2017 и са сключени и финансирани: 16 проекта по приоритет 1 „Реализиране на различни форми на работа, водещи до пълноценна социализация на децата и учениците от етническите малцинства и 25 проекта по приоритет 2 „Развиване на дейности, гарантиращи равния достъп до качествено образование за децата и учениците от етническите малцинства, включително и за преодоляване на сегрегацията и вторичната сегрегация на децата и учениците от етническите малцинства“. Срокът на изпълнение на проектите е 2 години и резултатите ще бъдат отчетени през 2019 г.
- по проект „Подкрепа на ромски ученици за успешно завършване на средното образование“ са отпуснати 600 стипендии на ромски ученици; определени са 105 тютори/ментори, които осъществяват дейности, свързана с личностно израстване, професионално ориентиране и подобряване на учебните резултати на учениците-стипендианти от ромски произход през учебната 2016/2017 г.; осъществен е мониторинг. За учебната 2017/2018 година по проекта са отпуснати 598 стипендии на ученици в гимназиалния етап и са определени 106 тютори/ментори на ученици от ромски произход.
- по проект „Подкрепа за изграждане на капацитет за подобряване качеството на ранното детско развитие и образованието в началното училище“ по Тематичен фонд за ромите на Българо-швейцарската програма за сътрудничество са проведени обучения на 6 директори; 124 учители и 8 образователни медиатори от общините Монтана, Русе, Пловдив, Шумен, Сливен и Бургас. Проектът е насочен към повишаване на капацитета на педагогическия персонал в училищата и детските градини и на образователните медиатори.

2.4. По продукт/услуга – Приобщаващо образование за деца и ученици от семейства на мигранти и на бежанци

- участие в разработването на политики и мерки за интеграция на деца и ученици, търсеци или получили международна закрила, чрез заседанията на Секретариата на Националния съвет по миграция и интеграция;
- изготвен е проект на Национален план за действие по интеграция за 2018 г., в частта образование в изпълнение на Националната стратегия в областта на миграцията, убежището и интеграцията (2015-2020).
- осигурени са условия за изучаване на български като чужд за лица, търсеци или получили международна закрила и мигранти задължителна училищна възраст.

- утвърдена е Учебна програма за изучаване на български език като чужд за търсеци или получили международна закрила, и за мигранти в задължителна училищна възраст
- издадена е Наредба за условията и реда за приемане и обучение на лицата, търсеци или получили международна закрила, съгласно разпоредбите на Закона за убежището и бежанците;
- обобщена и анализирана е информацията, предоставена от Държавната агенция за бежанците (ДАБ), за броя на децата, търсеци или получили международна закрила, настанени в териториалните поделения на ДАБ;
- обобщена и анализирана е информацията, предоставена от регионалните управления на образованието за броя на децата, търсеци или получили международна закрила, записани в училище и успешно завършили учебната 2017/2018 година;

2.5. По продукт/услуга - Реформиране и модернизиране на специалните училища

- след оценка на индивидуалните потребности на всеки един ученик е закрит Социално-педагогическият интернат - с. Драгоданово;
- изготвени са 46 становища във връзка с преобразуването на помощните училища в центрове за специална образователна подкрепа (ЦСОП) на основание на § 13, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование; изготвен е проект на Правилник за устройството и функционирането на ЦСОП.

2.6. Отчет на показателите за изпълнение на програмата

Програма „Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование“				
Показатели за изпълнение	Целева стойност			
	Мерна единица	Бюджет 2017 г.	Уточнен план 2017 г.	Отчет 31.12.2017 г.
План за изпълнение на Стратегията за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система	Брой	1	1	1
Модел на система за ранно предупреждение- дейности на МОН	Брой	1	1	1
План за изпълнение на Стратегия за образователна интеграция	Брой	1	1	1
Годишен отчет за изпълнението на Плана към Стратегията за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства	брой	1	1	1
Междинен отчет за изпълнението на Плана към Стратегията за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства	Брой	1	1	1
Деца в задължително предучилищното образование, осигурени с учебни помагала/познавателни книжки за безвъзмездно ползване	Брой	125 000	125 000	100 406
Ученици от I до IV клас, осигурени с учебни комплекти за безвъзмездно ползване	Брой	267 644	267 644	260 638
Ученици от V – VII клас, осигурени с учебници за безвъзмездно ползване	Брой	189 760	189 760	189 653
Учениците с нарушено зрение, осигурени с учебници/учебни комплекти, отпечатани на брайлов шрифт	Брой	150	150	25
Ученици със сензорни увреждания – с увреден слух, осигурени с учебници по специалните учебни предмети	Брой	260	260	156

Деца и ученици, осигурени с учебници и учебни комплекти по български език и литература, обучавани в Европейските училища	Брой	270	270	219
Увеличаване на броя на децата и учениците със СОП, които са включени за обучение в общообразователна среда.	%	10%	10%	10%
Увеличаване на броя на ресурсните учители и на другите специалисти с педагогически функции, подпомагащи приобщаващото образование.	%	8%	8%	8%
Проведени дейности за подготовка на директори и педагогически специалисти за работа с деца и ученици със СОП	Брой	10	10	5
Брой деца и ученици на ресурсно подпомагане	Брой	14 000	14 975	14 975
Брой детски градини , в които е въведен модел за ранно оценяване на образователните потребности на децата и за превенция и ранна интервенция на обучителните им затруднения.	Брой	25	34	34
Брой деца на 5-годишна възраст, обхванати в задължително предучилищно образование.	Брой	60 500	60 500	58 583
Брой финансирани проекти по приоритети, съгласно утвърдена тригодишна програма на ЦОИДУЕМ	Брой	60	64	64
Брой осъществени мониторинги на финансирани проекти	Брой	50	50	57, в т.ч. 15 по проект към РОФ
Оценка на ефекта от изпълнението на финансираните проекти	Брой	1	1	1
Финансов одит на финансираните проекти	Брой	1	1	1

2.7.Отчет на разходите по програмата

1700.01.02 Бюджетна програма „Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование”			
Разходи по бюджетната програма	Закон 2017	Уточнен	Отчет към
(в лева)	ПМС № 376 от 2016 г.	План 2017 г.	31 декември 2017 г.
I. Ведомствени разходи по бюджета	44 631 300	43 674 401	40 123 198
от тях за:			
Персонал	31 386 000	23 155 187	23 096 803
Издръжка	13 245 300	7 716 230	4 376 124
Капиталови разходи	0	12 802 984	12 650 271
II. Администрирани разходни параграфи по бюджета	48 446 700	9 926 106	7 246 583
от тях за:			
Издръжка, от тях за:	39 750 000	158 425	0
Средства за осигуряване за безвъзмездно ползване на познавателни книжки, учебници и учебни комплекти по ПМС № 79/2016 г.	38 650 000		0
Средства за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства по чл. 8 на ПМС № 4/2005 г.	1 100 000	158 425	0
Лихви			
Стипендии, от тях за:	8 696 700	9 246 776	6 743 161
Стипендии на ученици след завършено основно образование по ПМС № 33/2013 г.	8 696 700	9 246 776	6 743 161
Субсидии за нефинансови предприятия		453 805	436 337
Членски внос		67 100	67 085

Общо разходи по бюджета (I+II)	93 078 000	53 600 507	47 369 781
Численост на щатния персонал	1 575	1 575	1 275

Общият размер на отчетените разходи по програмата към 31.12.2017 г. е 47 369,8 хил. лв. Ведомствените разходи са в размер на 40 123,2 хил. лв. и включват разходите на министерството и ВРБ, за предоставяне на изброените по-горе продукти/услуги. В тях се включват и разходите по стандарти за регионални центрове за подкрепа на процеса на приобщаващото образование, както и разходите за закупуване на учебници и учебни помагала за безвъзмездно ползване и за подпомагане храненето на децата и учениците от държавните училища, финансирани от МОН.

Администрираните разходи са в размер на 7 246,6 хил. лв., в т. ч. 6 743,2 хил. лв. разходи за стипендии на учениците след завършено основно образование и 436,3 хил. лв. за познавателни книжки, учебници и учебни помагала за безвъзмездно ползване за децата от подготвителните групи и учениците от I до VII клас в частните детски градини и училища. В администрираните разходи е включен и платеният членски внос за Европейската агенция за специални потребности и приобщаващо образование – 67,1 хил. лв.

3. Преглед на изпълнението на програма “Училищно образование”

Програмата включва дейностите по организиране и провеждане на училищната подготовка в училищата и гимназиите, финансирани чрез бюджета на Министерството на образованието и науката, както и стопанисването и управлението на материално-техническата база на училищата.

По програмата са предоставени следните продукти/услуги:

3.1. По продукт/услуга – Училищна подготовка

- осигурени са условия за провеждане на ефективен образователен процес и гарантиране на качествена училищна подготовка за учебната 2016/2017 година и учебната 2017/2018 година;
- реализирани са дейности от страна на училищата за актуализиране на стратегиите си за учебната 2016/2017 година и учебната 2017/2018 година; оказано е съдействие и контрол по изготвяне на стратегии за развитие на училищата и прилагане на собствени училищни политики;
- създадени са условия за повишаване на квалификацията на педагогическите специалисти на училищно ниво;
- извършени са консултации и е осъществен контрол за правилното водене и съхранение на задължителната документация в училищата и детските градини; осъществен е контрол за унищожаване на документи с фабрична номерация в училищата;

3.2. По продукт/услуга – Финансово осигуряване на дейностите по обучение и възпитание

- разработени са формули и правила за разпределение на средствата по стандарти между училища и обслужващи звена, финансирани от МОН за 2017 г. Със Заповед № РД 09-1726/28.02.2017 г. на министъра на образованието и науката са утвърдени формулите за

разпределение на средствата от държавния бюджет, получени по стандарти за 2017 г. Информацията е публикувана на електронната страница на министерството;

- методически се подпомагат директорите на неспециализираните и специалните училища, ВРБ към министъра на образованието и науката по въпроси свързани със съставянето, изпълнението и управлението на делегираните бюджети;
- финансово са осигурени дейностите по обучение и възпитание на учениците в училищата, финансирани от МОН;
- на сайта на Министерството е публикувана информация по първостепенни разпоредители с бюджет по видове стандарти и целеви средства за броя на децата и учениците към 1 януари 2017 г. съгласно Националната електронна информационна система за предучилищното и училищното образование и за броя на децата и учениците, по които са разчетени средствата за образование, получени от първостепенните разпоредители с бюджет съгласно Закона за държавния бюджет за 2017 г. Въз основа на данните за настъпилите промени в натуралните и стойностни показатели е извършена корекция по бюджетите на първостепенните разпоредители с бюджет за 2017 г.;
- разработена е прогноза на натурални показатели по първостепенни разпоредители с бюджет за делегираните от държавата дейности за периода 2018-2020 г.

3.3. По продукт/услуга – Стопанисване и управление на материалната база на училищата

- извършена е проверка и анализ на състоянието на материалната база;
- поддържане на регистъра на имотите на училищата; методическо подпомагане на училищата при отдаване под наем на движимо и недвижимо имущество публична държавна собственост;
- поддържа се база данни със заявки от училищата и звената в системата на МОН по инвестиционната програма за 2017 г.;
- предоставени са средства за ремонт на ДМА по Заповед № РД 09 – 944/24.01.2017 г. на министъра на образованието и науката и за ремонти на държавните училища от инвестиционната програма на МОН за 2017 г.;
- по Национална програма „Създаване на достъпна архитектурна среда и сигурност в училище 2017 г., Модул „Създаване на достъпна архитектурна среда“ са реализирани дейности по организация изпълнението на НП, разглеждане на подадената документация и класиране на училищата;
- предоставени са средства за обследване по енергийна ефективност и издаване на сертификати за енергийни характеристики;
- подготвени и подадени са проектни предложения по ОП „Региони в растеж“ 2014 – 2020 г., сключени са договори за Безвъзмездна финансова помощ с Управляващ орган на ОПРР;
- осигурено е финансиране от Междуведомствената комисия за възстановяване и подпомагане (МКВП) към Министерски съвет за ремонтно-възстановителни дейности в училища;

3.4. Отчет на показателите за изпълнение на програмата

Програма „Училищно образование“				
Показатели за изпълнение	Целева стойност			
	Мерна единица	Бюджет 2017 г.	Уточнен план 2017 г.	Отчет 31.12.2017 г.
Брой училища	Брой	310	286	286
Средноприравнен брой ученици, обучаващи се в общообразователни, специални и професионални училища	Брой	93 746	90 910	90 910
Ремонтни дейности на държавни училища	Брой училища	40	66	66
Текущ ремонт на държавни училища съгласно заповед на министъра на образованието и науката	Брой училища	20	43	43

3.5. Отчет на разходите по програмата

1700.01.03 Бюджетна програма „Училищно образование“			
Разходи по бюджетната програма (в лева)	Закон 2017 ПМС № 376 от 2016 г.	Уточнен План 2017 г.	Отчет към 31 декември 2017 г.
I. Ведомствени разходи по бюджета	210 791 500	222 447 237	213 037 678
от тях за:			
Персонал	175 170 600	182 446 135	178 061 035
Издръжка	32 865 900	36 096 371	31 169 382
Капиталови разходи	2 755 000	3 904 731	3 807 261
II. Администрирани разходни параграфи по бюджета	15 000 000	4 868	3 335
от тях за:			
Издръжка, от тях за:	15 000 000	0	0
Средства за преходни остатъци по делегирани бюджети за държавните училища	15 000 000	0	0
Лихви			155
Стипендии		3 660	1 600
Субсидии за нефинансови предприятия			372
Членски внос		1 208	1 208
Общо разходи по бюджета (I+II)	225 791 500	222 452 105	213 041 013
Численост на щатния персонал	11 605	11 605	11 820

Общият размер на отчетените разходи по програмата към 31.12.2017 г. е 213 041,0 хил. лв. Ведомствените разходи са в размер на 213 037,7 хил.лв. и включват разходите за предоставяните продукти/услуги от МОН и ВРБ по програмата. В тях се включват и разходите по стандарти за дейностите по възпитание и обучение на учениците в неспециализираните и

специалните училища, финансирани от МОН. Ведомствените разходи включват и извършените от училищата разходи по Национална програма „На училище без отсъствия“; Национална програма „Достъпно и сигурно училище“, Национална програма „Оптимизация на училищната мрежа“, модул „Изплащане на обезщетения на персонала“ и Национална програма „Осигуряване на съвременна образователна среда“.

Администрираните разходи са в размер на 3,3 хил. лв. и включват платен членски внос от училища за участие в професионални организации, както и изплатени стипендии на ученици за сметка на получени помощи и дарения.

4. Преглед на изпълнението на програма „Развитие на способностите на децата и учениците”

Дейностите по програмата са насочени към създаване на условия за откриване, стимулиране и развитие на деца с изяви дарби в областта на науката, технологиите, изкуствата и спорта, за подпомагане на физическото, социалното и личностното развитие на децата и учениците, за участието на ученици в изяви и състезания в областта на науката, технологиите, изкуствата и спорта. За повишаване мотивацията за включване в училищния живот са осигурени възможности за участие на училищата в национални програми или в проекти, изпълнявани по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“.

По програмата се предоставят следните продукти/услуги:

4.1. По продукт/услуга – Занимания по интереси в областта на изкуствата, науката и техниката. Ученически спорт, отдих и туризъм

- осъществена е координация и контрол на дейностите по изпълнението на утвърдените със Заповед на министъра на образованието и науката Националния календар за извънучилищните дейности и Националния спортен календар на МОН за учебната 2016/2017 година; утвърдени са Националния календар за извънучилищните дейности и Националния спортен календар на МОН за учебната 2017/2018 година;
- по ПМС № 129/2000 г. за определяне на минимални диференцирани размери на паричните средства за физическо възпитание и спорт, които се осигуряват от държавния бюджет и от бюджетите на общините са осигурени средствата за 2017 година за децата и учениците от общинските детски градини и училища и от държавните училища към МОН;
- по национална програма „Осигуряване на съвременна образователна среда” - 2017, модул „Подкрепа на целодневното обучение на учениците“ в 88 училища са осигурени условия за целодневна организация на образователния процес на учениците;
- осъществено е организационно-методическо координиране и подпомагане на дейностите на Центровете за подкрепа за личностно развитие (ЦПЛР); проведено е национално съвещание на директорите на ЦПЛР;
- създадени са условия за откриване, стимулиране и развитие на способностите на деца с изяви дарби в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта, за превръщането на децата в активни субекти на собственото си развитие;

- организирани и проведени са над 145 масови прояви и публични изяви от календарния план на Националния дворец на децата, включващи 46 концертни прояви, 32 тържества и празници, 20 състезания и конкурса, 16 изложби, 14 открити урока, 10 театрални представления, 8 празника, 2 мюзикъла, спектакли, презентации и други; реализирани са Национален детски футболен турнир „Данониада“; програма за творчески ваканции на „Хайде да творим заедно“; Коледната програма на НДД; програмата за честване на 10-годишнината от създаването на вокална формация „Славейчета“ и студио за поп и джазпеене, 70-годишнината от създаването на БС „Макове“, 65-годишнината от създаването на ДЮФ „Пионер“, 20-годишнината от създаването на школата за атракционни изкуства, 70-годишнината от създаването на хор „Бодра смяна“ и други прояви, съобразени със съвременните потребности на децата и обществото;
- организирани и проведени са и други национално значими прояви под патронажа на МОН - Ден на пешеходната безопасност; акция „Светлина“; акция „Посланията на есенния лист“; майсторски класове за будители, конкурс за педагози, работещи в областта на извънкласните и извънучилищните дейности;
- успешно са реализирани национални ученически състезания по авиомоделизъм и ракетомоделизъм и корабомоделизъм;
- над 1200 деца от НДД са взели участие в изяви от НКИД на МОН, от които са спечелени 24 колективни и отборни и 183 индивидуални награди от национални изяви, 4 колектива и 8 индивидуални участника, наградени в международни изяви; над 110 външни участия на представителни състави на НДД; десетки медийни изяви на възпитаници на НДД;
- реализирани са съботно-неделни програми, ваканционни програми, празници и развлекателни дейности, дейности за интегриране на деца в неравностойно положение;
- в Учебен център – София са преминали подготовка 14 национални отбори за олимпиади по видове дисциплини. Организирани са олимпиади, обучения и семинари, и извънкласните дейности чрез зелени и бели училища. Предоставени са условия и е осигурена база за подготовката на 6 451 ученици.

4.2. По продукт/услуга – Стимулиране и подпомагане на деца и ученици с изявени дарби

- предоставени са стипендии на 105 ученика от държавни училища към МОН и на 460 ученика от общински училища в изпълнение на Наредбата за условията и реда за осъществяване на закрила на деца с изявени дарби;
- 29 ученици са удостоени с почетното отличие на МОН „Национална диплома“ за 2016/2017 учебна година.

4.3. По продукт/услуга – Ученически олимпиади и състезания

- изготвени са изисквания и е създадена организация за провеждането на ученически олимпиади и национални състезания;
- проведени са национални и международни ученически олимпиади и състезания по различни общообразователни предмети и направления: 21 национални олимпиади, 48 национални състезания и 13 международни олимпиади и състезания; български ученици спечелиха общо 78 медали (13 златни; 27 сребърни; 38 бронзови) от международните

олимпиади и състезания по математика, информатика, физика, астрономия, химия, математическа лингвистика и по природни науки;

- по Национална програма „Ученически олимпиади и състезания“, модул „Осигуряване на обучение на талантили ученици за участие в ученическите олимпиади“ за учебната 2017-2018 година е организирано обучение на 9 955 ученици за подготовка за участие в национални олимпиади и състезания;
- по Националния календар за изяви по интереси на децата и учениците за учебната 2016/2017 година са проведени 83 национални и международни изяви и 23 национални и международни изяви по Националния спортен календар за учебната 2016/2017 година;

4.4. По продукт/услуга – Подпомагане личностното развитие на децата и учениците

- в изпълнение на Координационния механизъм за взаимодействие при работа в случаи на деца, жертви или в риск от насилие и за взаимодействие при кризисна интервенция през периода Националната мобилна група е оказала психологическа подкрепа и медиация на 15 кризисни ситуации;
- взето е участие в срещи на Съвета на децата и в разработването на механизъм за избор на членовете на Съвета на децата.

4.5. Отчет на показателите за изпълнение на програмата

Програма „Развитие на способностите на децата и учениците“				
Показатели за изпълнение	Целева стойност			
	Мерна единица	Бюджет 2017 г.	Уточнен план 2017г.	Отчет 31.12.2017 г.
Брой изяви по НКИД на МОН	Брой	80	83	83
Ученици, участвали в Ученическите игри.	Брой	95 000	95 280	95 280
Ученици, участвали в Ученическите игри за деца с увреждания.	Брой	300	300	300
Деца и ученици, получили средства по ПМС № 129/2000 г. – държавни училища на МОН (по АдминМ)	Брой	83 500	83 500	76 229
Проведени национални олимпиади и състезания	Брой	50	50	48
Национални отбори за участие в международни олимпиади и състезания	Брой	14	13	13
Ученици, за които са приложени мерките за закрила на деца с изявени дарби от държавни училища, финансирани от МОН и от общински училища, класирани по раздел II от Програма на мерките за закрила на деца с изявени дарби.	Брой	500	565	565

4.6.Отчет на разходите по програмата

1700.01.04 Бюджетна програма „Развитие на способностите на децата и учениците”			
Разходи по бюджетната програма (в лева)	Закон 2017 ПМС № 376 от 2016 г.	Уточнен План 2017 г.	Отчет към 31 декември 2017 г.
I. Ведомствени разходи по бюджета	6 760 200	8 205 655	8 078 831
от тях за:			
Персонал	1 777 000	2 314 882	2 293 187
Издръжка	4 983 200	5 756 511	5 678 433
Капиталови разходи		134 262	107 211
II. Администрирани разходни параграфи по бюджета	0	139 922	134 004
от тях за:			
Стипендии, от тях за:	0	85 455	79 800
Стипендии за стимулиране на деца с изяви дарби		85 455	79 800
Текущи трансфери, обезщетения и помощи за домакинствата	0	36 917	37 304
Субсидии за нефинансови предприятия	0	17 550	16 900
Общо разходи по бюджета (I+II)	6 760 200	8 345 577	8 212 835
Численост на щатния персонал	137	137	137

Общият размер на отчетените разходи по програмата към 31.12.2017 г. е 8 212,8 хил. лв. Ведомствените разходи са в размер на 8 078,8 хил. лв. и включват разходите на МОН и ВРБ за предоставяните продукти/услуги, както и разходите на МОН и ВРБ по Национална програма „Ученически олимпиади и състезания“.

Отчетените администрирани разходи са в размер на 134,0 хил. лв. и включват 79,8 хил. лв. разходи за стипендии по програмата с мерки за закрила на деца с изяви дарби на училищата, ВРБ към министъра на образованието и науката, 16,9 хил. лв. за подпомагане обучението на български ученик в CATS College Cambridge и 37,3 хил. лв. разходи за награди – за „Най-добър реализатор“ в Ученическите игри за 2017 г.; международен конкурс „Извънкласните и извънучилищните дейности – за устойчиво качествено обучение, възпитание и развитие на децата и учениците“, ученическо есе „Вдъхновители“; детска рисунка „Рисувам за децата на Европа“ и др.

5. Преглед на изпълнението на програма „Образование на българите в чужбина”

Програмата цели осигуряване на образователни дейности на българите зад граница, чрез създаване на условия за обучение по български език и литература, история и география на България, съхраняване на национална идентичност, култура и самобитност, осигуряване на завръщането на децата и учениците в родината без приравнителни изпити по български език и

литература, история и география на България, както и създаване на условия за продължаване на обучението във висши училища в България.

По програмата са предоставени следните продукти/услуги:

5.1. По продукт/услуга – Оценка на образователната политика, насочена към българите в чужбина

- осигурено е обучение по български език и литература, история и география на България чрез програмно финансиране на образователни проекти на българите в чужбина по Национална програма „Роден език и култура зад граница“ – финансирани са 137 проектни предложения;
- извършен е мониторинг на дейността на 19 неделни училища;
- осигурено е финансиране на образователните и извънкласните дейности на българските неделни училища в чужбина чрез ПМС № 334/2011 г. за българските неделни училища в чужбина;
- актуализиран е Списъкът на българските неделни училища в чужбина, който съдържа вече 190 училища.

5.2. По продукт/услуга – Български държавни училища в чужбина. Обучение по български език и литература, история и география на България

- осъществени са дейности по организиране и координиране провеждането на държавните зрелостни изпити и на външното оценяване в българските държавни училища в чужбина;
- осъществен е контрол на дейността на директорите на българските държавни училища в чужбина – извършени са 2 проверки;
- осигурени са учебници и задължителна училищна документация.

5.3. По продукт/услуга – Осигуряване на условия за реализиране на образователна политика на българите в чужбина

- разработени са адаптирани учебни програми за българските неделни училища в чужбина по: български език и литература от I до XII клас вкл.; по история и цивилизации и география и икономика за прогимназиален етап;
- организирано е обучение за учители от българските неделни училища в чужбина за преподаване на български език като чужд
- проведен е семинар с учители, училищни ръководители, и председатели на организации в Кипър, към които действат български неделни училища; популяризирани са инициативи, разпространена е информацията и е предоставена на неделни училища в чужбина;
- проведена е инициатива на посолството на Малта в България, във връзка с европейското председателство и осъществяване на видеоконферентна връзка на българско неделно училище „Кирил и Методий“ и 61 ОУ Кирил и Методий в София, с участието на Президента на Малта;
- осигурени са преподаватели в средните и висши училища, в които се обучават ученици и студенти с българска народност: организиран е и проведен конкурс за избор на преподаватели за средните училища /по български език и литература, български народни танци и българска народна музика/ в Р Молдова и Украйна; информацията за одобрените кандидати е изпратена в приемащата страна;

- осъществен е контрол и анализ на годишната заетост на преподавателите, чрез проучване на представените от тях отчети и получените мнения от приемащите институции; командировани са 28 преподаватели за осъществяване на образователна дейност сред българите в Украйна, Р Молдова, Р Сърбия, Р Казахстан и Румъния. В Украйна са разкрити 3 нови преподавателски места;
- осигурена е учебно-помощна литература за нуждите на българистиката и училищата на българските общности зад граница; закупени са 6 467 броя учебници и учебно-помощна литература за Молдова, Украйна, Румъния, Сърбия и Генералното консулство в Одеса и Истанбул;
- извършен е анализ на заявените потребности за квалификация на учители за педагогически курсове и практики за ученици и студенти от българските общности в чужбина; организирани са квалификационни и езикови курсове и педагогически и езикови практики на учители, ученици и студенти от българските общности в чужбина; в дейностите са се включили 434 преподаватели, 225 студенти и 311 ученици.
- осигурен е летен отдих на чуждестранни учащи се от българска народност - чрез българските дипломатически представителства в чужбина са оповестени възможностите за летен отдих в България и условията за провеждането му; обобщени са получените заявки и е проведен летен отдих за 131 ученици от Р Сърбия, Румъния, Украйна и Р Молдова.

5.4. Отчет на показателите за изпълнение на програмата

Програма „Образование на българите в чужбина“				
Показатели за изпълнение	Целева стойност			
	Мерна единица	Бюджет 2017 г.	Уточнен план 2017г.	Отчет 31.12.2017 г.
Училища, финансирани по НП "Роден език и култура зад граница" и по ПМС 334/2011 г.	Брой	250	327	327
Поддържане на регистър на издадените удостоверения за проведено обучение в българските неделни училища в чужбина	Времева	x	x	x
Брой учители, студенти и ученици от българските общности зад граница, за участие в квалификационни и езикови курсове за една учебна година	Брой участници	400 преподаватели, 450 ученика и студента Общо 850 бр.	434 преподаватели, 536 ученика и студента Общо 970 бр.	434 преподаватели, 311 ученика, 225 студента
Брой изпратени преподаватели в средните училища на българските общности зад граница	Брой участници	30	28	28

5.5. Отчет на разходите по програмата

1700.01.05 Бюджетна програма „Образование на българите в чужбина”			
Разходи по бюджетната програма (в лева)	Закон 2017 ПМС № 376 от 2016 г.	Уточнен План 2017 г.	Отчет към 31 декември 2017 г.
I. Ведомствени разходи по бюджета	3 234 400	3 102 360	2 759 800
от тях за:			
Персонал	1 123 400	1 220 526	1 214 661
Издържка	2 111 000	1 814 205	1 481 535
Капиталови разходи		67 629	63 604
II. Администрирани разходни параграфи по бюджета	8 000 000	8 881 664	8 800 947
от тях за:			
Разходи за предоставени помощи за организации и дейности в чужбина - средства по чл.12 от ПМС № 334/2011 г. за българските неделни училища в чужбина	8 000 000	8 881 664	8 800 947
Общо разходи по бюджета (I+II)	11 234 400	11 984 024	11 560 747
Численост на щатния персонал	61	61	54

Общият размер на отчетените разходи по програмата към 31.12.2017 г. е 11 560,7 хил. лв. Ведомствените разходи са в размер на 2 759,8 хил. лв. и включват разходите на МОН и държавните училища в чужбина за предоставяните продукти/услуги по програмата. Администрираните разходи са в размер на – 8 800,9 хил. лв. и включват предоставеното финансиране по национална програма „Роден език и култура зад граница“ и по ПМС № 334 от 08.12.2011 г. за българските неделни училища в чужбина за организиране на обучение за българите, живеещи извън Република България.

6. Преглед на изпълнението на програма “Учене през целия живот”

Програмата цели създаване на условия на всеки гражданин в Република България да развива личностните и професионалните си способности за подобряване качеството на живот и конкурентоспособността на националната икономика.

По програмата са предоставени следните продукти/услуги:

6.1. По продукт/услуга – Разработване на политики за учене през целия живот

- разработен и приет е План за действие за 2017 г. в изпълнение на Националната стратегия за учене през целия живот за периода 2014–2020 г.; разработен е проект на план за действие за 2018 г.
- функционират Националната платформа и Координационен съвет (КС) „Обединени за ученето на възрастни“; проведена е работна среща на Координационния съвет и уебинар за всички участници в Национална платформа „Обединени за ученето на възрастни“;

- прилага се Модел за координиране на заинтересованите страни на областно равнище на управление; функционират 6 областни координационни групи за учене през целия живот в шест пилотни области;
- проведени са 4 обучителни семинара за придобиване на умения за анализиране и планиране на политиката за учене през целия живот на областно ниво;
- изготвено е и издадено Методическо помагало с пакет от рамкови матрици за разработване на анализи и програми за развитие на сектора за учене на възрастни на областно ниво на управление;
- проведен е едномесечен информационен семинар за медии и две регионални конференции за ПОО за възрастни;
- разработени са 6 анализа за състоянието на образованието и обучението на сектора в пилотните области - Бургас, Видин, Габрово, Пазарджик, Русе и Хасково; разработен е анализ за значението на ПОО за пазара на труда
- осигурена е функционалност на интернет страницата на Националния координатор за учене на възрастни за публикуване на обяви на институции или организации за обучение на възрастни за предлаганите от тях образователни услуги.
- разработени са 23 държавни образователни стандарта за придобиване на квалификация по професии.

6.2. По продукт/услуга – Ограмотяване на възрастни

- организират се и провеждат курсове за ограмотяване и на курсове за придобиване на компетентности от гимназиалния етап за неграмотни и слабо грамотни лица над 16 г. – обхванати са 5 128 лица;

6.3. По продукт/услуга – Лицензиране и последващ контрол на центрове за професионално обучение и центрове за информиране и професионално ориентиране

- увеличен е броят на центрoвете за професионално обучение лицензирани са нови 63 ЦПО; 35 лицензирани ЦПО са допълнили лицензията си с нови професии (карта с разпределение на ЦПО е налична на адрес <http://www.navet.government.bg/bg/registar-natsentrovete-za-profesiona/>); няма лицензирани нови ЦПО през отчетния период;
- получените лицензии покриват почти целия списък с професии и специалности от Списъка на професиите за професионално образование и обучение с професии от първа до трета степен на професионална квалификация;
- организирани са информационни дни; подготвят се информационни материали за ЦПО във връзка с промените в нормативната база от 2016 г. (ЗПОО и последвалите наредби);
- усъвършенстван е механизмът за последващ контрол на ЦПО;
- с данни от Информационната система на НАПОО се поддържат публични регистри с информация за: данни за контакт с ЦПО, притежаващи лицензия за обучение по конкретна професия – за улеснение на гражданите и бизнеса; ЦПО с отнети лицензии – вкл. и с временно отнети лицензии, които нямат право да организират обучение по ЗПОО и др.;
- извършен е обмен на данни между Информационната система на НАПОО и Агенция по заетостта, свързани с лицензирани ЦПО, обучени лица и издадени документи; данни от

ИС на НАПОО са публикувани в портала за Отворени данни на държавната администрация;

- в процес на подготовка е нов модул към ИС на НАПОО за проверка на издаваните от ЦПО свидетелства преди включването им в регистъра с издадени документи.

6.4. По продукт/услуга – "Еразъм+"

- обявени са 19 покани за кандидатстване по всички образователни сектори на Програма „Еразъм+“;
- проведени са 75 мониторингови визити, 71 проверки на място;
- стартирали са 756 проекти по eTwinning; проведени са 55 обучения;
- реализирани са дейности по повишаване на осведомеността и капацитета на разработващите политиките специалисти за използване и практическо прилагане на резултатите от проектите за мобилност и партньорства в сферата на образованието, обучението и младежта; реализирани са дейности по повишаване на осведомеността и капацитета на българската образователна общност за реализирането на проекти за глобална мобилност и партньорства в сферата на образованието, обучението и младежта;
- насърчени са партньорствата между всички форми на образование и обучение, от една страна, и пазара на труда, от друга, с цел преодоляване на актуалните предизвикателства: високото ниво на безработица, ранното напускане на училище и липсата на висококвалифицирана работна ръка;
- поддържат се онлайн базирани информационни продукти;
- организирани са информационни семинари и обучение за всички заинтересовани страни;
- осигурена е информация и са направени консултации по инициативите; осигурени са обучения за работа с информационните продукти;
- чрез съпътстващите дейности и инициативи: "Europass", "Euroguidance", "eTwinning", "Eurydice" и „Eurodesk” е подпомогнато изпълнението на Програма "Еразъм+" и осъществяването на приоритетите в европейски стратегически документи като Европа 2020, Образование и обучение 2020 (ET 2020) и Европейска младежка стратегия (2010-2018);
- осигурена е публичност на българските успехи чрез публикуване на интернет и фейсбук страницата на ЦРЧР и порталите на ЕК;

6.5. Отчет на показателите за изпълнение на програмата

Програма „Учене през целия живот“				
Показатели за изпълнение	Целева стойност			
	Мерна единица	Бюджет 2017 г.	Уточнен план 2017г.	Отчет 31.12.2017 г.
Създаден и действащ Координационен съвет на НП „Обединени за ученето за възрастни“	Брой	1	1	1

Функционираща електронна платформа за мониторинг на Националната стратегия за учене през целия живот за периода 2014-2020 г.	Брой	1	1	1
Изграден и функциониращ модел за координиране на заинтересованите страни в сектора за учене на възрастни на областно равнище	Брой	1	1	1
Функциониращи областни координационни групи за учене през целия живот в шест пилотни области	Брой	6	6	6
Разработени Рамкови матрици за разработване на анализи и програми за развитие на сектора за учене на възрастни на областно ниво	Брой	2	6	6
Разработени анализи за състоянието на сектора за учене на възрастни в различни области на страната	Брой	6	6	6
Проведени обучителни семинари за повишаване на административния капацитет за планиране и оценка на политиката за учене през целия живот на областно ниво	Брой участници	120	80	80
Организиране на информационни дни за споделяне на добри практики и опит между ЦПО	Брой	5	10	10
Разработване на държавни образователни стандарти за придобиване на квалификация по професии	Брой	15	20	23
Актуализиране на Списъка за професионално образование и обучение	Брой	1	1	1
Проверки в ЦПО във връзка с извършване на последващ контрол върху издадената лицензия	Брой	95	130	130

6.6. Отчет на разходите по програмата

1700.01.06 Бюджетна програма „Учение през целия живот“			
Разходи по бюджетната програма (в лева)	Закон 2017 ПМС № 376 от 2016 г.	Уточнен План 2017 г.	Отчет към 31 декември 2017 г.
I. Ведомствени разходи по бюджета	2 386 500	2 076 914	1 981 067
от тях за:			
Персонал	1 553 500	1 466 100	1 428 965
Издържка	833 000	561 164	502 452
Капиталови разходи		49 650	49 650
Общо разходи по бюджета (I+II)	2 386 500	2 076 914	1 981 067
Численост на щатния персонал	93	93	88

Общият размер на отчетените разходи по програмата към 31.12.2017 г. е 1 981,1 хил. лв. Същите са ведомствени и включват разходите на МОН и ВРБ за предоставяните продукти/услуги по програмата.

7. Преглед на изпълнението на програмата „Подобряване на достъпа и повишаване на качеството във висшето образование”

Дейностите по програмата са насочени към насърчаване на усилията на автономните висши училища за непрекъснато усъвършенстване на качеството на предлаганото висше образование, подпомагане на висшите училища при въвеждането на вътрешни системи за оценяване и поддържане на качеството на обучение и на развитието на академичния състав, създаване на условия за включване на българските висши училища в европейското образователно пространство и усвояване на добрите практики от висшите училища на държавите-членки на ЕС.

По програмата са предоставени следните продукти/услуги:

7.1. По продукт/услуга – Разработване и изпълнение на политика в областта на висшето образование и актуализиране и усъвършенстване на нормативната уредба, регулираща системата на висшето образование, в съответствие с европейското законодателство и европейските и световни измерения и тенденции в областта на висшето образование

- осигурени условия за ефективно функциониране на системата на висшето образование в Република България, както и за нейното модернизиране и оптимизиране – изготвени и приети нормативни актове за:
- ✓ ПМС № 35/16.02.2017 г. за преобразуване на Факултет „Компютърни системи и управление“ в структурата на Техническия университет – София, във Факултет „Компютърни системи и технологии“;
- ✓ ПМС № 54/23.03.2017 г. за откриване на три института в структурата на Университета за национално и световно стопанство – София;
- ✓ ПМС № 87/03.05.2017 г. за откриване на филиал в гр. Видин в структурата на Русенския университет „Ангел Кънчев“;
- ✓ ПМС № 143/13.07.2017 г. за откриване на Институт за анализи и прогнози на информационната среда в туризма в структурата на Университета по библиотекознание и информационни технологии – София;
- ✓ ПМС № 179/21.08.2017 г. за преобразуване на Физическия факултет и на Техническия колеж – Смолян, в структурата на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ във Физико-технологичен факултет;
- ✓ ПМС № 187 от 31.08.2017 г. за откриване на Технически колеж – Казанлък, в структурата на Техническия университет – София;
- ✓ ПМС № 52/16.03. 2017 г. за изменение и допълнение на Постановление № 64 на Министерския съвет от 2016 г. за условията и реда за утвърждаване на броя на приеманите за обучение студенти и докторанти в държавните висши училища и за приемане на списък на приоритетните професионални направления и на списък на защитените специалности;
- ✓ ПМС № 168/10.08.2017 г. за изменение и допълнение на ПМС № 64/2016 г. за условията и реда за утвърждаване на броя на приеманите за обучение студенти и докторанти в държавните висши училища и за приемане на Списък на приоритетните професионални направления и на Списък на защитените специалности;

- ✓ ПМС № 183/21.08.2017 г. за изменение и допълнение на ПМС № 318/2016 г. за държавните изисквания за придобиване на висше образование на образователно-квалификационна степен „бакалавър“ по специалности от регулираната професия „Инженер в инвестиционното проектиране“;
- ✓ прието е РМС № 236/27.04.2017 г. за утвърждаване на броя на приеманите за обучение студенти и докторанти във висшите училища и научните организации на Република България през учебната 2017-2018 г. и РМС № 526/15.09.2017 г. за изменение на РМС № 236/27.04.2017 г.;
- осъществен е контрол по законовите изисквания за дейността на висшите училища – извършени са проверки в Лесотехнически университет – София, в Медицински университет – София, Националната музикална академия „Проф. Панчо Владигеров“ и Стопанска академия „Д. А. Ценов“ – Свищов;
- организирани и координирани са дейностите за прием за обучение в Република България на чуждестранни граждани от българска народност;
- поддръжка и разширяване на информационната система за висшето образование се - системата поддържа регистър на всички действащи и прекъснали студенти и докторанти; регистър на завършилите студенти и докторанти; регистър на легализираните дипломи за завършена висша образователна степен в чужбина; регистър на акредитираните висши училища в България; регистър на академичния състав на висшите училища; база данни за настанените лица в студентските общежития; постигната е висока надеждност на съхранение на данните;
- поддръжка и актуализация на рейтинговата система на висшите училища. Системата дава възможност висшите училища в страната да бъдат сравнявани на базата на 52 индикатора, които измерват различни аспекти на учебния процес и научна дейност, удовлетвореността на студентите, престижа, връзките с пазара на труда и реализацията на завършилите;
- ЦИОО е изготвил и предоставил за нуждите на МОН и други външни потребители множество справки върху проверените и обобщени на национално ниво данни за висшето образование;
- предоставят се трансферите за държавните висши училища съгласно месечно разпределение на бюджета за 2017 г.;
- организирана и координирана е дейността по утвърждаване на таксите за кандидатстване и за обучение в държавните висши училища; прието е Постановление № 240 на МС от 27.04.2017 г. за утвърждаване на таксите за кандидатстване и за обучение в държавните висши училища за учебната 2017/2018 година;
- Националната агенция за оценяване и акредитация (НАОА) извършва дейности за прилагане на Стандартите и насоките за осигуряване на качеството в европейското пространство за висше образование /ESG/-май 2015 г. С дейността си НАОА способства за: осъществяване мисията и целите на висшите училища; оценяване на ефективността, с която висшите училища контролират, поддържат и повишават качеството на обучение в предлаганите области на висшето образование и на професионалните направления; извършване на регулярен мониторинг и актуализиране на учебните програми, съобразно

еволуцията на научните знания и технологии, при обучението по професионалните направления/специалности от регулираните професии; подпомагане реализацията на мобилността на студенти, докторанти и преподаватели.

- НАОА е в процедура за външен преглед от Европейската асоциация за осигуряване на качеството във висшето образование /ENQA/ и за вписване в Европейския регистър по осигуряване на качеството на висшето образование /EQAR/.

7.2. По продукт/услуга - Оценяване и поддържане на качеството на висшето образование

- извършва се мониторинг на процедурите по Закона за развитието на академичния състав в Република България по сигнали на засегнати лица - осъществявани са проверки на процедури за придобиване на научно-образователна или научна степен, както и за заемане на академични длъжности;
- използва се рейтинговата система на висшите училища в РБ, даваща възможност същите да бъдат сравнявани на базата на 52 индикатора, които измерват различни аспекти на учебния процес и научна дейност, удовлетвореността на студентите, престижа, връзките с пазара на труда и реализацията на завършилите;
- За осигуряване на обективност и професионализъм при осъществяване на акредитационните процедури в институциите за висше образование и научните организации по чл. 47 от ЗВО, при отчитане изискванията на ENQA, през периода АС на НАОА е утвърдил 273 Експертни групи с експертен състав от 605 хабилитирани лица; 137 студенти; 112 докторанти; 13 международни експерти; 8 потребители на кадри.
- За обновяване базата данни с експерти през периода АС, по предложение на ПК, е номиниран за участие в експертни групи 218 експерти;

7.3. По продукт/услуга - Акредитация (институционална и програмна) и следакредитационно наблюдение и контрол

- НАОА е приключила акредитационни процедури за: институционална акредитация на висши училища - 10; програмна акредитация на професионални направления - 57; програмна акредитация на специалности от регулираните професии - 21; програмна акредитация на докторски програми - 269; изменение на капацитета на специалности от регулираните професии и професионални направления - 17; оценяване на среда и дистанционна форма на обучение - 6; оценяване на проекти за откриване и преобразуване на висше училище - 2; оценяване на проекти за откриване на професионални направления и специалности от регулираните професии - 7; оценяване на проекти за преобразуване на основни звена на висшите училища – 2;
- НАОА е приключила процедури за следакредитационно наблюдение и контрол за изпълнение на дадените от Акредитационния съвет или Постоянните комисии по области на висшето образование препоръки, от които: 13 за институционална акредитация; 36 за програмна акредитация на професионалните направления; 82 за програмна акредитация на специалности от регулираните професии.
- осъществена е процедура за установяване на съответствие/несъответствие между обучаваните студенти и капацитета на висши училища, определен с решение на НАОА.

7.4. По продукт/услуга - Академично и професионално признаване на образователни документи

- извършена е проверка на автентичността на образователни документи по постъпили писмени запитвания;
- изпълнени са административните услуги по издаването на удостоверение APOSTILLE на образователни и удостоверителни документи и на удостоверение APOSTILLE на образователни и удостоверителни документи, издавани от висшите училища в Република България;
- изпълнена е административната услуга по издаването на удостоверения за придобита професионална квалификация на територията на Р България по нерегулирани професии съгласно чл. 3, ал. 2 от Наредбата за условията и реда за издаване на удостоверения, свързани с придобита професионална квалификация на територията на Р България, необходими за достъп или за упражняване на регулирана професия на територията на друга държава членка;
- извършена е проверка на академичен статут на чуждестранни висши училища, за проверка на автентичността на дипломи и документи за висше образование от чуждестранни висши училища и изготвяне на препоръка за признаване на висше образование, придобито в чуждестранни висши училища.

7.5. Отчет на показателите за изпълнение на програмата

Програма „Подобряване на достъпа и повишаване на качеството във висшето образование“				
Показатели за изпълнение	Целева стойност			
	Мерна единица	Бюджет 2017 г.	Уточнен план 2017 г.	Отчет 31.12.2017 г.
Брой разработени проекти на нормативни актове	Брой	7	12	12
Брой извършени проверки по реда на ЗВО	Брой	5	7	7
Утвърден брой студенти в държавните (вкл. военните) висши училища, за които държавата осигурява средства за издръжка на обучението, по Решение на МС	Брой	48 000	48 000	42 067
Утвърден брой студенти в държавните (вкл. военните) висши училища, за обучение срещу заплащане, по Решение на МС	Брой	8 000	1 735	1 735
Утвърден брой студенти в частните висши училища по Решение на МС	Брой	15 000	7 185	7 185
Утвърден брой студенти – българи, живеещи извън РБ в държавните висши училища, съгласно ПМС №103/1993г.	Брой	1 000	575	575
Утвърден брой студенти – граждани на Република Македония, в държавните висши училища, съгласно ПМС № 228/1997г., по Решение на МС	Брой	150	119	119
Утвърден брой докторанти в държавните (вкл. военните) висши училища по Решение на МС	Брой	2 150	393	393
Утвърден брой докторанти в частните висши училища по Решение на МС	Брой	100	3	3
Утвърден брой докторанти в научните организации по Решение на МС	Брой	300	1	1
Утвърден брой докторанти – българи, живеещи извън Република България, съгласно ПМС № 103/1993 г., по Решение на МС	Брой	20	17	17

Издаване на удостоверение APOSTILLE на образователни и удостоверителни документи, издавани от институциите;	Брой	8 000	7 838	7 838
Издаване на удостоверение APOSTILLE на образователни и удостоверителни документи, издавани от висшите училища в Република България;	Брой	10 000	15 442	15 442
Издаване на удостоверение APOSTILLE на образователни и удостоверителни документи, издавани от Министерството на образованието и науката и неговите звена;	Брой	80	15	15
Проверка автентичността на образователни документи по постъпили писмени запитвания.	Брой	100	574	574

7.6. Отчет на разходите по програмата

1700.02.01 Бюджетна програма „Подобряване на достъпа и повишаване на качеството във висшето образование”			
Разходи по бюджетната програма (в лева)	Закон 2017 ПМС № 376 от 2016 г.	Уточнен План 2017 г.	Отчет към 31 декември 2017 г.
I. Ведомствени разходи по бюджета	9 200 600	7 761 042	7 387 363
от тях за:			
Персонал	1 770 000	1 604 255	1 625 237
Издръжка	7 430 600	1 338 822	944 160
Капиталови разходи		4 817 965	4 817 966
II. Администрирани разходни параграфи по бюджета	98 000	117 440	117 151
от тях за:			
Издръжка, от тях за:	98 000	0	
<i>Средства по чл. 73а, ал. 6, т. 1 от Закона за висше образование за Националното представителство на студентските съвети в размер</i>	<i>98 000</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Текущи трансфери, обезщетения и помощи за домакинствата		9 200	9 197
Субсидии за нефинансови предприятия		98 000	97 715
Членски внос		10 240	10 239
Общо разходи по бюджета (I+II)	9 298 600	7 878 482	7 504 514
Численост на щатния персонал	71	71	66

Общият размер на отчетените разходи по програмата към 31.12.2017 г. е 7 504,5 хил. лв. Ведомствените разходи са в размер на 7 387,4 хил. лв. и включват разходите на Министерството и ВРБ за предоставяните продукти/услуги по програмата. Администрираните разходи са в размер 117,2 хил. лв. и включват платен членски внос за

EQAR (European Quality Assurance Register for Higher Education), както и предоставените средства от държавния бюджет за 2017 г. по чл. 91, ал. 1, т. 1 и чл. 73а, ал. 6 от Закона за висшето образование на Националното представителство на студентските съвети.

8. Преглед на изпълнението на програма „Студентско подпомагане”

Дейностите по програмата са насочени към подобряване на условията за достъп до висше образование чрез прилагане на финансови мерки за подпомагане на студенти, докторанти и специализанти. Програмата включва и дейности по координация участието на студентски организации по програми и проекти в областта на образованието, науката и културата, създаване на условия за развитие на студентски спорт и туризъм и за изяви в областта на театралните, певчески и танцови изкуства; информационно осигуряване и издаване на образователни и обучителни материали.

По програмата са предоставени следните продукти/услуги:

8.1. По продукт/услуга - Разработване на политика за студентско подпомагане (ДВУ)

- изменено и допълнено е Постановление № 90 на Министерския съвет от 2000 г, за условията и реда за предоставяне на стипендия на студентите, докторантите и специализантите от държавните висши училища и научни организации с цел предоставяне на допълнителни стипендии на студентите, обучаващи се в приоритетни професионални направления и увеличаване размера на стипендиите на чуждестранните студенти;
- оказана е методическа помощ на висши училища и студенти, на поставени от тях въпроси, свързани с планирането и разпределението на стипендиите, субсидирани от държавна бюджет и предоставяни по реда и при условията на ПМС 90/2000 г. за условията и реда за предоставяне на стипендия на студентите, докторантите и специализантите от държавните висши училища и научни организации
- извършени са проверки на състоянието на студентските общежития и столове, при които са проверени общо девет общежития и три стола, управлявани от Техническият университет – Габрово, Русенския университет и Стопанска академия "Димитър А. Ценов" - Свищов;

8.2. По продукт/услуга - Субсидиране на студентски столове, общежития и квартири (ДВУ)

- събрана е информация за реализираните леглодни и хранодни и усвояването на държавната субсидия в студентските столове и общежития за 2017 г.;
- оказвано е съдействие на висшите училища в работата им с информационната система ORAK R5, версия Общежития. Уеб-базираната програма позволява оторизиран достъп до обобщени справки за настанените и до схемите на общежитията. Системата има активна връзка с Регистъра на действащите и прекъснали студенти и докторанти, поддържан от МОН. Системата се ползва във всички 156 студентски общежития в страната.
- изследвана е необходимостта от разработването на система за контрол на столовото хранене, като част от електронната система за заетост на общежитията;

8.3. По продукт/услуга - Студентски стипендии (ДВУ)

- събрана и обобщена е информация за вида, размера и броя на предоставените стипендии през 2017 г.;
- извършено е планиране на показателите за предоставяне на стипендии по реда на ПМС № 90/2000 г. за условията и реда за предоставяне на стипендии на студентите, докторантите и специализантите от държавните висши училища и научни организации за 2018 година.
- осъществени са дейности по проект „Студентски стипендии“ - фаза 1, финансиран по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж 2014 — 2020 година“, съфинансирана от Европейските структурни и инвестиционни фондове;

8.4. По продукт/услуга - Кредитиране на студенти и докторанти (ДВУ и ЧВУ)

- с Решение № 79 от 26.01.2017 г. на Министерския съвет е издадена държавна гаранция по Закона за кредитиране на студенти и докторанти за 2017 г. в размер до 50 млн. лв. Изготвено е и прието Решение № 309 от 09.06.2017 г. на Министерския съвет за одобряване на държавните гаранции по ЗКСД в общ размер до 50 млн. лв. за бюджетната 2018 година;
- публикувана е Покана към банките за сключване на типов договор за кредитиране на студенти и докторанти (ДВ, бр. 12 от 03.02.2017 г.). Сключени са споразумения за издаване на държавна гаранция за 2017 г. между министъра на образованието и науката и банките, подписали типов договор за кредитиране на студенти и докторанти;
- проведена е среща на Националния съвет за кредитиране на студентите и докторантите, на която са представени анализ и оценка на действащата програма за студентско кредитиране и е обсъден размерът на държавната гаранция по ЗКСД за 2018 г.;
- изготвен е „Анализ на резултатите от прилагането на системата за кредитиране на студентите и докторантите за 2010-2016 година“;
- методически се подпомагат банките, висшите училища и научните организации; поддържа се актуална информация в рубриката „Студентско кредитиране“, достъпна от електронната страница на Министерството на образованието и науката;
- за периода са сключени 769 броя договори за кредити на студенти и докторанти по ЗКСД;
- активирани са държавните гаранции по ЗКСД и са: погасени задълженията на 206 кредитополучатели поради обявяване на кредитите за предсрочно изискуеми; опростени задълженията на 32 кредитополучатели поради раждане на второ дете в рамките на 5 години от изтичането на гратисния период и на 7 кредитополучатели, поради настъпване на смърт на кредитополучателите; опростени са задълженията на 1 кредитополучател поради настъпване на трайна нетрудоспособност;

8.5. По продукт/услуга - Подпомагане на проекти на висшите училища за спортуване на студентите и докторантите (ДВУ и ЧВУ)

- обобщена е информация (проекти) от висшите училища за финансиране на дейности, свързани с физическото възпитание и спорта на студентите по реда на ПМС № 129/2000 г. за определяне на минимални диференцирани размери на паричните средства за физическо възпитание и спорт, които се осигуряват от държавния бюджет и от бюджетите на общините. Въз основа на оценените проекти е предоставено финансиране

за подпомагане учебно-тренировъчна и спортно-състезателната дейност във висшите училища;

- извършен е контрол за спазване на критериите за разработване на проекти за подпомагане на физическото възпитание и спорта във висшите училища;

8.6. По продукт/услуга - Подпомагане на дейностите на националните студентски организации

- осигурена е финансова подкрепа при организирането на редица студентски мероприятия, организирани от Национално представителство на студентските съвети и Асоциация за университетски спорт "Академик";
- изпълнена е изцяло програма за дейността на Националния студентски дом (НСД) за 2017 г.;
- регулярно се отчита участието на студентите в плановите изяви на центровете и съставите на НСД, концентрирани по интереси и организации - 4600 студенти са взели участие в изявите на НСД;
- завършен е втори външен одит по международната сертификация на системата за управление на качеството на публичните услуги по ISO 9001:2015;

8.7. Отчет на показателите за изпълнение на програмата

Програма „Студентско подпомагане“				
Показатели за изпълнение	Целева стойност			
	<i>Мерна единица</i>	<i>Бюджет 2017 г.</i>	<i>Уточнен план 2017г.</i>	<i>Отчет 31.12.2017 г.</i>
Субсидирани леглодни в студентски общежития, управлявани от държавни висши училища	Брой в хиляди	11 000	7 446	7 446
Субсидирани хранодни в студентски столове, управлявани от държавни висши училища	Брой в хиляди	1 800	1 201	1 201
Средно приравнен брой български студенти – стипендианти	Брой	20 200	17 976	17 976
Чуждестранни студенти – стипендианти (12 месеца)	Брой	1 500	1 604	1 604
Български и чуждестранни докторанти и специализанти – стипендианти (12 месеца)	Брой	2 700	2 462	2 462
Редовни докторанти с еднократна стипендия по 1000 лв.	Брой	300	154	154
Поддържане на информационна система за настанените лица в студентските общежития	Времева	х	х	х

8.8.Отчет на разходите по програмата

1700.02.02 Бюджетна програма „Студентско подпомагане”			
Разходи по бюджетната програма (в лева)	Закон 2017 ПМС № 376 от 2016 г.	Уточнен План 2017 г.	Отчет към 31 декември 2017 г.
I. Ведомствени разходи по бюджета	1 680 200	949 666	661 884
от тях за:			
Персонал	364 000	353 235	352 236
Издръжка	1 316 200	537 489	309 648
Капиталови разходи		58 942	0
II. Администрирани разходни параграфи по бюджета	8 150 000	7 638 343	7 560 646
от тях за:			
Издръжка, от тях за:	2 150 000	1 600 000	1 599 827
<i>Средства по чл. 4, т. 3 от Закона за кредитиране на студенти и докторанти</i>	<i>1 850 000</i>	<i>1 600 000</i>	<i>1 599 827</i>
Средства за парична помощ на студенти при ползване на свободно наета квартира съгласно Наредбата за ползване на студентските общежития и столове	300 000	0	0
Лихви		0	-70 669
Субсидии за нефинансови предприятия - средства за хранодни и леглодни за студентски столове и студентски общежития	6 000 000	6 038 343	6 031 488
Общо разходи по бюджета (I+II)	9 830 200	8 588 009	8 222 530
Численост на щатния персонал	17	17	15

Общият размер на отчетените разходи по програмата към 31.12.2017 г. е 8 222,5 хил. лв. Ведомствените разходи са в размер на 661,9 хил. лв. и включват разходите на Министерството и ВРБ за предоставяните продукти/услуги по програмата. Администрираните разходи са в размер на 7 560, 6 хил. лв. и включват изплатената премия на банките за добро управление по Закона за кредитиране на студенти и докторанти, платените лихви по кредити по ЗКСД в случаите на раждане/осиновяване на второ или следващо дете или при настъпване на смърт на кредитополучателя или трайна нетрудоспособност и предоставените средства от държавния бюджет за студентски столове и студентски общежития на „Студентски столове и общежития” ЕАД, гр. София и средствата за частните висши училища по ПМС № 129/11.07.2000 г. за определяне на минимални диференцирани размери на паричните средства за физическо възпитание и спорт, които се осигуряват от държавния бюджет и от бюджетите на общините.

9. Преглед на изпълнението на програма “Международен образователен обмен”

Чрез програмата се създават условия за стимулиране на академичната мобилност и активизирането на участието на българските средни и висши училища в международни образователни програми. Академичният обмен на ученици, учители, студенти, преподаватели,

изследователи, научни работници е важно условие за успешното изпълнение на стратегическата цел за осигуряване на достъпно и качествено образование в България. Обменът се осъществява както по линия на различни европейски образователни програми, така и посредством сключване и изпълнение на двустранни споразумения, договори, протоколи за сътрудничество в областта на образованието.

По програмата са предоставени следните продукти/услуги:

9.1. По продукт/услуга - Развитие на международния академичен обмен

- подготвени са нови, актуализирани са действащи и се изпълняват международни, междуправителствени и междуведомствени програми, споразумения, спогодби, протоколи и др. в областта на образованието и науката;
- осъвременена е договорно-правната рамка със сключване на нови програми с Австрия /2017-2021 г./ и Армения /2017-2021 г./;
- реализирани са дейности по подготовката на нови програми с Хърватия, Испания и Израел и на Меморандум за разбирателство с Азербайджан, като проектите са предоставени по дипломатически път на страната партньор;
- осъществен е обмен на студенти (частичен и пълен курс на обучение, участие в летни езикови курсове и семинари), преподаватели и изследователи за обмяна на опит и специализация, съгласно двустранни договори;
- организирана е процедурата по приемане за обучение на чуждестранни студенти, специализанти и докторанти;
- реализирано е участието на Р България в Програма СЕЕРУС III: Общо 231 мобилности: в т. ч. изходящи мобилности – 97 човека и входящи мобилности – 134 човека.
- МОН, в качеството си на програмен оператор по програма BG09 „Фонд за стипендии на ЕИП“ по Финансовия механизъм на ЕИП успешно приключи дейностите за академичен обмен по последната, пета по ред, покана за набиране на предложения по мярка „Проекти за мобилност във висшето образование“. Бяха изпълнени дейностите по общо 60 броя договори с бенефициенти - физически лица за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за осъществяване на индивидуална мобилност. От тях 17 договора са по компонент „Мобилност на студенти“ и 43 по компонент „Мобилност на преподаватели, изследователи и административен персонал“. Проведена е заключителна конференция с участието на над 50 представители на български висши училища и научни организации, вкл. бенефициенти по програмата, които обмениха опит и споделиха добри практики. Българските висши училища и научни организации – участници в програмата заедно със своите партньори от Норвегия и Исландия разработиха общо 116 съвместни продукта, от които 14 съвместни учебни програми и учебни модули, съвместни научни изследвания, както и общо 54 съвместни научни публикации в реномирани научни списания с импакт фактор, 24 съвместни научни разработки представени на международни конференции.

9.2. По продукт/услуга - Издръжка на българските лекторати в чужбина

- в изпълнение на международните договорености в областта на образованието и науката, МОН поддържа, администрира и финансира 39 лектората по български език, литература и култура в чуждестранни университети в 20 държави;

- организирани и проведени са три конкурса за академичната 2017-2018 г. за избор на лектори за висшите училища в чужбина, в които се преподава български език, литература и култура;
- извършен е контрол и анализ на годишната заетост на преподавателите (летен и зимен семестър) и е изготвен анализ за състоянието на българистиката;
- обезпечени са лекторите по български език, литература и култура в чуждестранните университети, отпуснати са допълнителни бройки за изявени студенти-българисти, обучавани от лектори на МОН в летните езикови курсове, организирани от Софийския университет „Св. Климент Охридски” (СУ) и Великотърновския университет „Св. Св. Кирил и Методий” (ВТУ);
- закупена е учебна, художествена и др. литература за лекторатите в чужбина.
- Участие в Международната интердисциплинарна конференция за студенти и докторанти „България в Европейския съюз: традиции и перспективи“ (6-8.12.2017 г., Виена)“.

9.3. По продукт/услуга - Организиране на летни езикови курсове за чуждестранни българисти

- реализирани са дейности по подготовката, организацията и провеждането на ежегодните Международни летни езикови семинари по български език и култура за чуждестранни българисти и слависти на Софийския университет „Св. Климент Охридски” и Великотърновския университет „Св. Св. Кирил и Методий”, провеждани в периода юли – август. В семинарите са участвали 148 чуждестранни българисти и слависти;
- осъществено е организационно подпомагане провеждането на летните езикови семинари за чуждестранни българисти и слависти.

9.4. По продукт/услуга - Изпълнение на ангажиментите за функционирането на Тараклийския държавен университет

- командировани са 2 преподаватели в университета;
- осъществена е контрол и анализ на годишната заетост на преподавателите;

9.5. По продукт/услуга - Участие в заседания на органите на ЕС (комитет по Програма УЦЖ, Комитет по образование и др.), Съвета на Европа, ЮНЕСКО и други международни организации

- проведени са конкурси за обучение на преподаватели, в изпълнение на работните програми на международни хуманитарни организации в Европа – програма „Песталоци” на Съвета на Европа - популяризирани са възможностите за включване на преподаватели, учители, директори, лектори, педагози и училищни психолози в краткосрочни квалификационни обучения; номинирани са постъпилите кандидатури и са одобрени 10 от тях, които са преминали обучението;
- реализирано е участие в проекти в областта на интеркултурното образование, образованието за опазване на световното наследство, по права на човека, образование за устойчиво развитие; глобално образование, образование за мир, разбирателство и толерантност, по линия на ЮНЕСКО;
- по линия на асоциираните училища към ЮНЕСКО са подготвени кандидататурите на СУ „Христо Ботев“ – Враца, ОМГ – Пловдив и ПГТ – Велико Търново за асоцииране към глобалната училищна мрежа на ЮНЕСКО; разработени и реализирани са дейностите на

българските АУ към ЮНЕСКО в отговор на Пътната карта на ЮНЕСКО за изпълнение на Стратегията за образование в устойчиво развитие; взето е участие на АСУ към ЮНЕСКО в лансираната онлайн платформа, посветена на глобалното гражданство и устойчивото развитие; взето е участие от ЕГ „Пейо Яворов“ – гр. Силистра в Международната конференция за опазване на природното наследство в Ханти-Мансийск, Руска Федерация; организирана и проведена е пътуваща изложба за Пакта „Рьорих“ в България за асоциираните към ЮНЕСКО училища в България, м. април-май 2017 г., гр. Силистра, Кърджали и Монтана; подготвени са добри практики за поощряване на ЦУР от АСУ към ЮНЕСКО по повод проведената среща на високо ниво по време на Общото събрание на ООН, посветена на образованието; организирана и проведена е визита на японска делегация от гр. Окаяма в ЕГ „Иван Вазов“ – Пловдив; ОМГ - Пловдив, НУТИ – София, НУПИД – Казанлък; взето е участие от АСУ към ЮНЕСКО в Global Action Week for Education 2017; взето е участие на АСУ към ЮНЕСКО в първия международен конкурс за детска рисунка "Ние сме деца на Космоса", организиран от Благотворителната фондация "Елена Ивановна Рьорих" и Международния Център "Рьорих", в международен конкурс за есе на Go! Peace Foundation – партньор на японското министерство на образованието, културата, спорта, науката и технологиите, в ново световно състезание на тема: „Да отворим умовете и сърцата си към бежанците“; включени са учители и по-големи ученици от българските АУ към ЮНЕСКО в глобална интернет конференция, организирана в рамките на съвместен проект Agenda 21 NOW! 2017 между АУ от Германия и АУ от балтийските страни;

- взето е участие в заседания на борда на Европейските училища, в заседанията на комитетите на инспекторите към Европейските училища; в заседание на срещата на главните директори, отговарящи за училищата към ЕК, в рамките на Малтийското председателство;
- осъществени участия във всички общо 25 заседания на Комитета по образование през 2017 г.; в 4 редовни заседания на Съвета на ЕС по образование, младеж, култура и спорт през 2017 г.; в 39-та сесия на Генералната конференция на ЮНЕСКО; в Конференцията на министрите на образованието на Съвета на Европа по линия на кипърското председателство на КМ на СЕ; в редовното заседание на УК за образователни политики и практики на СЕ;
- взето е участие в заседания на работна група „Дигитални умения и компетентности в Малта и във Виена.

9.6. По продукт/услуга - Участие в международни инициативи в областта на професионалното образование и обучение и заседания на европейски мрежи (Европейската мрежа за осигуряване на качеството в ПОО, Европейската мрежа за създаване и развитие на европейска система за трансфер на кредити в ПОО, Европейската мрежа за развитие на политиката в областта на ориентирането през целия живот)

- представители на Националната агенция по професионално образование и обучение (НАПОО), членове на комисии и работни групи към ЕК са взели участие в заседанията на: Европейската мрежа за създаване и развитие на Европейска система за трансфер на

кредити в ПОО; в работна група Европа 2020 за професионално образование и обучение 2016-2018 - Учители и наставници при обучението на работно място” към Европейската комисия;

- реализирани са дейности от страна на НАПОО като представител на България в мрежата РеферНЕТ; на сайтът на мрежата.refernet.bg редовно се публикуват актуални новини;
- представен в CEDEFOP е Политическия доклад за напредъка в ПОО, обхващащ периода март 2016-март 2017 г.;
- проведена е регионална конференция в Смолян, на която са обсъдени политики и добри практики в ЕС, на национално ниво и в региона.

9.7. Отчет на показателите за изпълнение на програмата

Програма „Международен образователен обмен“				
Показатели за изпълнение	Целева стойност			
	Мерна единица	Бюджет 2017 г.	Уточнен план 2017г.	Отчет 31.12.2017 г.
Брой организирани семинари, конференции, конкурси и участия в заседания на работни групи и комитети в изпълнение на работните програми на международни и национални организации	Брой	35	25	25
Брой приети за обучение чуждестранни студенти, докторанти и специализанти по програмите за обмен	Брой	400	350	350
Брой действащи български лекторати в чужбина	Брой	40	39	39

9.8. Отчет на разходите по програмата

1700.02.03 Бюджетна програма „Международен образователен обмен”			
Разходи по бюджетната програма (в лева)	Закон 2017 ПМС № 376 от 2016 г.	Уточнен План 2017 г.	Отчет към 31 декември 2017 г.
I. Ведомствени разходи по бюджета	2 652 300	2 304 427	2 070 630
от тях за:			
Персонал	442 300	414 810	414 105
Издръжка	2 210 000	1 889 617	1 656 525
Капиталови разходи			
II. Администрирани разходни параграфи по бюджета	880 000	711 697	484 141
от тях за:			
Стипендии, от тях за:	440 000	226 697	0
Стипендии по международни и двустранни споразумения и програми за образователен и културен обмен	440 000	226 697	
Текущи трансфери, обезщетения и помощи за домакинствата		3 600	3 600
Субсидии за нефинансови предприятия		17 800	17 723
Членски внос	90 000	198 600	197 867
Средства по чл. 4 от Споразумение между правителството на Република България и правителството на Република Молдова за подпомагане на Тараклийския държавен университет, Република Молдова, ратифицирано със Закон приет от 39-то Народно събрание на 8.12.2004 г.	350 000	265 000	264 951
Общо разходи по бюджета (I+II)	3 532 300	3 016 124	2 554 771
Численост на щатния персонал	13	13	11

Общият размер на отчетените разходи по програмата към 31.12.2017 г. е 2 554,8 хил. лв. Ведомствените разходи са в размер на 2 070,6 хил. лв. и включват разходите на Министерството за предоставяните продукти/услуги по програмата. Администрираните разходи са в размер на 484,1 хил. лв. и включват предоставени средства за Токийския университет за чужди езици за изучаването на български език от японски студенти за учебната 2017/2018 година, за членски внос за Асоциация Европейски регистър за осигуряване на качество във висшето образование (EQAR), в Асоциация на Кеймбридж училищата в България, в Постоянната международна конференция на инспекторатите по образование (SICI), в ЕУИ Флоренция, в ЕФРО, в Европейския университетски институт и в Европейската федерация на работодателите в образованието (EFEE), както и предоставените на Тараклийския държавен университет средства за издръжка на обучение и за стипендии на студентите.

10. Преглед на изпълнението на програма „Оценка и развитие на националния научен потенциал за изграждане на устойчива връзка образование - наука - бизнес, като основа за развитие на икономика, базирана на знанието”

Дейностите по програмата са насочени към създаване на благоприятна среда за кариерно развитие на учените, подпомагане изграждането на ново поколение учени, насърчаване на мобилността и на възможностите за придобиване на нови знания и умения. Програмата цели повишаване на трансфера на знания и иновации към икономиката и обществото и укрепване на връзката „наука – бизнес“; увеличаване на средствата за научни изследвания и иновации чрез въвеждане на модел на финансиране, ориентиран към резултатите от научноизследователската дейност и тяхното приложение в обществото и икономиката; развитие на интереса към научноизследователска дейност на ученици и студенти и задържане на младите и талантиливи хора в науката.

По програмата са предоставени следните продукти/услуги:

10.1. По продукт/услуга - Оценка на развитието на националния научен потенциал

- анализ на годишните отчети за 2016 г. по изпълнението на бюджетните средства за наука по Наредбата за условията и реда за оценката, планирането, разпределението и разходването на средствата от държавния бюджет за финансиране на присъщата на държавните висши училища научна или художественотворческа дейност;
- в изпълнение на Правилника за наблюдение и оценка на висшите училища, научните организации, както и на дейността на ФНИ са изготвени доклади за извършената оценка на ФНИ, както и пилотно прилагане на Правилника на 5 научни организации и висши училища. Докладите са публикувани на интернет страницата на МОН;
- предприети са действия по сключване на договори за абонамент за пълнотекстовата SD и наукометричните бази данни Scopus и Web of science;
- изготвяне на анализ на постъпилата от висшите училища, БАН и ССА информация за изготвяне на Карта на наличната научноизследователска инфраструктура, апаратура и оборудване по райони на планиране в България;
- определени са минимални критерии по научни области за Правилника за прилагане на ЗРАС.

10.2. По продукт/услуга - Развитие на научната база за провеждане на съвременни и конкурентоспособни научни изследвания

- с Решение на 44-то Народно събрание от 07.06.2017 г. е приета Националната стратегия за развитие на научните изследвания в Република България 2017 – 2030 г. (РМС № 282/19.05.2017 г.); изготвен е проект на оперативен план с дейности за първия етап на НСРНИ;
- участие в заседания на Комитета за европейското научноизследователско пространство (ERAC) във връзка с разработването на Национални пътни карти на ЕИП;
- с Решение на Министерския съвет от 28.07.2017 г. е приета актуализираната Национална пътна карта за научна инфраструктура; изготвя се анализ на статуса на консорциумите на инфраструктурните комплекси от НПКНИ;

- МОН се присъедини към европейски консорциуми „EuroBioImaging“ и „Euro-Argo“;

10.3. По продукт/услуга - Повишаване на общественото значение на науката

- проведен е Националният конкурс „Млади таланти“ 2017 г., целта на който е разработване и представяне на научни проекти във всички области на научното познание;
- проведена е церемония по връчване на ежегодните награди за наука „Питагор“ за съществен принос в развитието на науката в периода 2014-2016 г. За оценка бяха номинирани 41 учени в утвърдените общо 7 категории награди. Наградени са 10 утвърдени учени в отделните категории. Връчени са и специални награди за високи научни резултати на Web of Science и SCOPUS
- проведени са специализирани форуми с участие на млади учени. МОН е основен партньор на Британски съвет в конкурса за комуникация на науката „Лаборатория за слава– FameLab“ и „Софийския фестивал на науката“ – проведени през м. май 2017 г. Осигурена е финансова и организационна подкрепа за провеждане на форума;

10.4. По продукт/услуга - Засилване на интеграцията между елементите на „триъгълника на знанието“

- текуща поддръжка на информацията в национална интерактивна платформа за връзка образование-наука-бизнес;
- участие в работна подгрупа на ERAC за отворен достъп до научна информация и подготвен национален доклад за изпълнение на политиките за отворен достъп.

10.5. По продукт/услуга - Развитие на научния потенциал, чрез създаване на привлекателни условия за научна кариера, професионално израстване, квалификация и специализация на учените

- разработен е проект на оперативен план за програми за интеграция и реинтеграция на българската научна диаспора, разработване на концепция за задържане на младите българи в кариерната пътека на науката с възможност за професионално развитие, както в хоризонтален, така и във вертикален план, въвеждане на стимули за подкрепа на ефективните и резултатни учени и научни групи и школи и разработване на програма за стимулиране на научната активност на ученици и студенти с акцент на природните науки и математиката.
- изготвени са концепции за реализиране на национални програми за: подкрепа на младите учени; електронна инфраструктура и ИКТ за единен цифров пазар в науката и образованието; електрическа и водородна мобилност и за прилагане на репродуктивните биотехнологии в животновъдството.

10.6. По продукт/услуга - Разработване на конкурси и програми за насърчаване на фундаменталните и приложните изследвания в системата на образование на Р. България чрез финансиране на конкурсен принцип. Разработване и въвеждане на механизъм за контрол върху качеството на изпълнението на финансираните проекти и гарантиране постигането на планираните научни цели и резултати

- утвърдена е Годишна оперативна програма на Фонд „Научни изследвания“ за 2017 г.,
- предприети са действия по актуализиране състава на Изпълнителния съвет на Фонд „Научни изследвания“ - стартирана е процедурата за определяне на нов Изпълнителен съвет на ФНИ, отправени са покани до Българска академия на науките, висшите училища, научните организации и националните центрове по проблемите на общественото здраве за номиниране на представители;

- участие в подготовката на ERA NET програми;
- изготвени са промени в Правилника на Фонд „Научни изследвания“.
- осигурена е независима и обективна оценка на конкурсните предложения от национални и международни експерти/рецензенти; поддържа се електронна база данни за „Оценители на проекти“ - български и чуждестранни независими експерти по научни области за конкурсите на Фонд „Научни изследвания“;
- осигурен е външен одит на изпълнение на проектите; провежда се независимо рецензиране на постигнатите научни резултати на междинните и крайните етапи от осъществяването на финансираните от ФНИ проекти.

10.7. По продукт/услуга - Подпомагане развитието на научния потенциал и научните изследвания на програмно-проектен конкурсен принцип

- утвърдени са Насоки и методика за оценка по процедура „Конкурс за финансиране на научни изследвания – 2017“; приети и разгледани са 533 проектни предложения; одобрени за финансиране са 151 проекта, за които са сключени договори;
- утвърдени са Насоки и методика за оценка по процедура „Конкурс за финансиране на научни изследвания на млади учени и постдокторанти – 2017“; приети и разгледани са 99 проектни предложения, одобрени за финансиране са 59, за които са сключени договори;
- подготвена е документацията за провеждане на конкурси за научни изследвания, за научни изследвания на млади учени и постдокторанти и за българска научна периодика; конкурсите са обявени, определени са постоянни научно-експертни комисии и са възложени рецензии на отчети на проекти; приети са оценки на отчети на проекти и са финансирани втори етапи.
- по Конкурси за финансиране на проекти по програми за Двустранно сътрудничество са оценени от двустранните смесени комисии и финансирани: конкурс ФНИ – Руски фонд за фундаментални изследвания - 9 проекта; конкурс България - Китай - 16 проекта; конкурс ФНИ - Университетска агенция на франкофонията - 4 проекта; конкурс България - Франция - 15 проекта; конкурс България - Австрия - 11 проекта;

10.8. Отчет на показателите за изпълнение на програмата

Програма № 10 „Оценка и развитие на националния научен потенциал за изграждане на устойчива връзка образование-наука бизнес, като основа за развитие на икономика, базирана на знанието“				
Показатели за изпълнение	Целева стойност			
	<i>Мерна единица</i>	<i>Бюджет 2017 г.</i>	<i>Уточнен план 2017г.</i>	<i>Отчет 31.12.2017 г.</i>
Абонамент за достъп до наукометрични бази данни Web of Science и SCOPUS	Брой	2	2	2
Шестмесечни и годишни отчети по изпълнението на Наредбата за условията и реда за оценката, планирането, разпределението и разходването на средствата от държавния бюджет за финансиране на присъщата на държавните висши училища научна или художественотворческа дейност	Брой	33	33	33
Подкрепени млади учени	Брой	100	200	200
Участие в европейските научни инфраструктури	Брой	8	4	4
Проведени състезания за млади таланти	Брой	2	3	3

Оценка и систематизиране на качество и количество на информацията, осигуряване на отчетност пред обществото чрез регулярни годишни анализи и доклади за състоянието и развитието на националната научна система.	Брой	1	4	4
Привлечени утвърдени български учени	Брой	10	5	5
Разработване и публикуване на методически указания, правила и образци на документи за изготвяне и представяне на конкурсните научни предложения.	Брой	4	5	5
Поддържане на електронни бази от данни за подадени проектни предложения и финансираните проекти; за „Оценители на проекти“ - български и чуждестранни независими експерти за оценка на проекти по научни области за конкурсите на Фонд „Научни изследвания“.	Брой	1	1	1
Разработване на методики и провеждане на конкурси в стратегически (приоритетни) за страната области; на конкурси, подпомагащи кариерното развитие на изследователите; на конкурси, насочени към университетски изследвания и стимулиращи сътрудничеството на университетите с други научни организации и бизнеса; на конкурси за развитие на научната инфраструктура и стимулиращи сътрудничеството и общото ползване на наличните ресурси; на конкурс „Младите учени“ и конкурси за двустранно сътрудничество.	Брой	4	5	5

10.9. Отчет на разходите по програмата

1700.02.04 Бюджетна програма „Оценка и развитие на националния научен потенциал за изграждане на устойчива връзка образование – наука - бизнес като основа за развитие на икономика, базирана на знанието”			
Разходи по бюджетната програма (в лева)	Закон 2017 ПМС № 376 от 2016 г.	Уточнен План 2017 г.	Отчет към 31 декември 2017 г.
I. Ведомствени разходи по бюджета	18 665 300	4 087 140	4 060 069
от тях за:			
Персонал	945 300	956 400	987 009
Издръжка	17 720 000	3 130 740	3 073 060
II. Администрирани разходни параграфи по бюджета	0	0	-146 020
от тях за:			
Субсидии за нефинансови предприятия			-146 020
Общо разходи по бюджета (I+II)	18 665 300	4 087 140	3 914 049
Численост на щатния персонал	21	21	21

Общият размер на отчетените разходи по програмата към 31.12.2017 г. е 3 914,0 хил. лв. Ведомствените разходи са в размер на 4 060,1 хил. лв. и включват разходите на Министерството и ВРБ за предоставяните продукти/услуги по програмата. Администрираните разходи са в размер на (-) 146,0 хил. лв. и включват възстановени субсидии на Фонд „Научни изследвания“ по договори за научни изследвания от минали години.

11. Преглед на изпълнението на програма „Координация и мониторинг на научния потенциал за интегриране в европейското изследователско пространство и глобалната информационна мрежа”

Създадени са условия за участие в европейските и международни научни организации, както и в специалните програми и инструменти на Хоризонт 2020; в регионални научни инициативи и дейности, свързани с европейски макростратегии, в т.ч. Дунавската стратегия; Изпълняват се ангажиментите на страната ни в областта на двустранното научно-техническо сътрудничество. През 2017 г. е разширен обхвата на държавите, с които България поддържа научни връзки – подписани са междуправителствена програма с Австрия и два меморандума за сътрудничество с Армения и Япония.

Членството на България в престижни международни организации осигурява възможност за достъп на български учени до световни знания и най-съвременни научни съоръжения.

По програмата са предоставени следните продукти/услуги:

11.1. По продукт/услуга - Интернационализация на българската наука и интегрирането ѝ в европейското изследователско пространство

- участие в подготовката на председателството на ЕС началото на 2018г.;
- подготвено е проектно предложение и е кандидатствано за финансиране по програма „Хоризонт 2020“ - проект за знакова конференция по време на Председателството (на Република България на Съвета на ЕС) на тема “Research and Innovation for Food and Nutrition Security and Quality Empowerment” (21-22 юни 2018 г., Пловдив, България).
- подготвено е проектно предложение и е кандидатствано за финансиране по програма „Хоризонт 2020“ - проект за знакова конференция по време на Председателството (на Република България на Съвета на ЕС) на тема научноизследователски инфраструктури.
- актуализиран е съставът на постоянните представители в програмните комитети и на националните контактни лица по Рамкова програма „Хоризонт 2020“;
- актуализиран е планът за участието на България в реализацията на Рамкова програма „Хоризонт 2020“;
- проведени са 17 работни срещи с представителите в програмните комитети и националните контактни лица в отделните направления на Рамкова програма „Хоризонт 2020“; проведено е практическо обучение на новоизградената национална контактна мрежа по Рамкова програма „Хоризонт 2020“;
- проведени са 17 информационни събития с цел повишаване на информираността на българските организации относно възможностите за кандидатстване по Рамкова програма „Хоризонт 2020“;
- изготвени са позиции по работните програми за 2018-2020 в отделните направления на „Хоризонт 2020“;
- предприети са действия във връзка с изготвянето на националната позиция на Република България относно междинната оценка на Рамкова програма „Хоризонт 2020“;
- съвместно с ЕК и мрежата EURAXESS България на 17.10.2017 г. е организирана регионална работна среща;
- редовно се обновява и поддържа българската уебстраница на Рамкова програма „Хоризонт 2020“;
- организирано е посещение на Генералния директор на ГД „Научни изследвания и иновации“ на ЕК в България на 25-26 юни 2017 г.;
- проведени са повече от 30 индивидуални работни срещи с потенциални бенефициенти по Рамковата програма и предоставени повече от 60 консултации;
- организирано е участие на български представители в заседания на: членовете на програмните комитетите на „Хоризонт 2020“; националните контактни лица по „Хоризонт 2020“; срещи на Европейския стратегически форум за научноизследователски инфраструктури; заседания на Съвета по конкурентоспособност, част „Научни изследвания“; срещи на Борда на финансиращите; сесия на смесената българо-френска комисия; семинар и 33. заседание на ЕРАК; среща на Съвета на висшите представители на програма COST; Съвета на ЦЕРН; Съвета на PRACE; заседание на Европейския комитет за бъдещи ускорители в София, и посещение на Генералния директор на ЦЕРН – г-жа Фабиола Джианоти;
- проведено е първо заседание на междуведомствената работна група по въпросите, свързани с участието на Република България в ОИЯИ – Дубна;

- за участието на България в Европейската програма за сътрудничество в областта на научните изследвания и технологии COST са номинирани 91 български учени и изследователи; България се включи в 50 нови акции; ФНИ сключи 23 договора по Процедура за предоставяне на национално съфинансиране за участие на български колективи в утвърдени акции в COST.

11.2. По продукт/услуга - Интегриране в глобалната информационна научна мрежа

- разработени са справки и анализи за ползваемостта на базите данни с научна информация;
- поддържа се абонамент за достъп до пан-европейската научна и образователна мрежа - GEANT;
- реализирани са дейности по договаряне на абонамент за 2017 г. за пълнотекстови бази данни на ЕЛЗЕВИР.
- подписана е декларация за присъединяването на България към обединение на държави по рамката за сътрудничество във високопроизводителните изчисления (EuroHPC);

11.3. По продукт/услуга - Създаване на привлекателни условия за научна кариера, професионално израстване и квалификация на учените

- подкрепени са български учени за участие в Антарктическата програма; Обединения институт за ядрени изследвания в Дубна, Русия (ОИЯИ); Национална програма „България в ЦЕРН“; ФУЛБРАЙТ; ИТЕР; КЛАРИН ЕРИК; Euro-BioImaging; Грид инициативата; Euro-Argo.

11.4. По продукт/услуга - Осигуряване на информация и документация за постиженията в науката, технологиите и иновациите и подготовка на продукти в печатна и/или електронна форма

- предоставен е Интернет достъп до европейски и световни информационни и библиотечни центрове през Националния център за информация и документация;
- обслужени са потребителите чрез Системата от европейски библиотеки /SUBITO/ за доставка на документи и копия от първоизточници, липсващи в страната;
- изградена е локална база данни в кооперираната онлайн библиографска система COBISS.BG в сътрудничество с Националната библиотека „Св. Св. Кирил и Методий“;
- поддържа се електронна база данни за защитените дисертационни трудове и списък на хабилитираните лица в Р България;
- предоставена е аналитична и библиографска информация на ведомства, институции, юридически лица и граждани;
- поддържа се електронна база данни за защитените дисертационни трудове и лицата на академични длъжности, като за целта въвежда предоставените от висшите училища и научните организации под формата на информационни карти;
- поддържа се Регистъра за научната дейност в Република България, като за целта извършва първоначалната регистрация на научните организации в Регистъра и удостоверява вписването им, като издава удостоверение за вписване при поискване.

11.5. Отчет на показателите за изпълнение на програмата

Програма № 11 „Координация и мониторинг на научния потенциал за интегриране в европейското изследователско пространство и глобалната информационна мрежа“				
Показатели за изпълнение	Целева стойност			
	Мерна единица	Бюджет 2017 г.	Уточнен план 2017г.	Отчет 31.12.2017 г.
Брой проекти, финансирани от различни европейски и национални програми	Брой	100	84	84
Брой европейски и международни научни организации в които България участва	Брой	3	4	4
Брой лицензи за достъп до бази-данни	Брой	4	2	2

11.6. Отчет на разходите по програмата

1700.02.05 Бюджетна програма „Координация и мониторинг на научния потенциал за интегриране в европейското изследователско пространство и глобалната информационна мрежа“			
Разходи по бюджетната програма (в лева)	Закон 2017 ПМС № 376 от 2016 г.	Уточнен План 2017 г.	Отчет към 31 декември 2017 г.
I. Ведомствени разходи по бюджета	4 517 700	8 436 123	7 856 561
от тях за:			
Персонал	710 700	908 137	906 828
Издържка	3 807 000	6 615 346	6 037 158
Капиталови разходи		912 640	912 575
II. Администрирани разходни параграфи по бюджета	5 763 000	10 820 042	10 813 176
от тях за:			
Текущи трансфери, обезщетения и помощи за домакинствата		78 650	78 650
Средства по чл. 8 от Споразумение между правителството на Република България и правителството на Съединените американски щати относно Българо-американската комисия за образователен обмен, ратифицирано със закон, приет от 39-то НС на 12.05.2004 г.	260 000	260 000	253 369
Членски внос	5 503 000	10 481 392	10 481 157
Общо разходи по бюджета (I+II)	10 280 700	19 256 165	18 669 737
Численост на щатния персонал	43	43	43

Общият размер на отчетените разходи по програмата към 31.12.2017 г. е 18 669,7 хил. лв. Ведомствените разходи са в размер на 7 856,6 хил. лв. и включват разходите на Министерството и ВРБ за предоставяните продукти/услуги по програмата. Администрираните разходи са в размер на 10 813,2 хил. лв. и включват плащания по Споразумението между правителството на Република България и правителството на

Съединените американски щати относно Българо-американската комисия за образователен обмен „Фулбрайт“, плащания за членски внос в Европейската организация за ядрени изследвания ЦЕРН, в Обединения институт за ядрени изследвания в Дубна, Русия, в Европейски научни инфраструктури като CLARIN ERIC и EGI, в Европейското съвместно предприятие за термоядрен синтез за енергия и др. В администрираните разходи са включени и средствата за награди за класирани участници в Националния конкурс „Млади таланти“ и Награди за наука „Питагор“.

12. Преглед на изпълнението на програма „Администрация”

Програмата включва административно-правните, финансово-счетоводните и стопанските дейности, предоставяни от съответните звена, които не участват пряко в програмите, но подпомагат цялостния процес по предоставяне на продуктите/услугите. Тук се включват текущи дейности, свързани с процесуално представителство на министерството пред съдилищата; изготвяне проекти на договори и становища по законосъобразността на договори; събиране и обобщаване на проектите на годишния бюджет на министерството и бюджетите на ВРБ; събиране и обобщаване на отчети за касово изпълнение на бюджета и на сметките за средства от Европейския съюз; осъществяване на контрол на извършените плащания и анализ по видове разходи; счетоводно отчитане, изготвяне на ежемесечни и годишни оборотни ведомости, подготовка на годишния баланс, счетоводно и касово обслужване на структурните звена; управлението на човешките ресурси, чрез набиране и подбор на кандидати за работа, анализ на потребностите и планиране обучението на персонала; деловодно обслужване и архивиране на приключените преписки; поддържане на регистъра на имотите; безвъзмездно предоставяне за ползване и/или отдаване под наем на движимо и недвижимо имущество публична държавна собственост; поддържан е регистърът на обществените поръчки на МОН и европейски проекти; програмно и техническо осигуряване на компютърната техника; вътрешен одит на структурите, програмите, дейностите и процесите в Министерството; ведомствена охрана и пропускателен режим; материално-техническо снабдяване; административно обслужване на юридически и физически лица и протоколната дейност на министерството; изпълнение на функциите на Управляващ орган на Оперативна програма "Наука и образование за интелигентен растеж"; дейности по подготовката и провеждането на Председателството на Съвета на ЕС през 2018 г.;

12.1. Отчет на разходите по програмата

1700.03.00 Бюджетна програма „Администрация”			
Разходи по бюджетната програма (в лева)	Закон 2017 ПМС № 376 от 2016 г.	Уточнен План 2017 г.	Отчет към 31 декември 2017 г.
I. Ведомствени разходи по бюджета	6 424 500	6 563 287	6 420 811
от тях за:			
Персонал	4 518 500	4 654 904	4 635 412
Издръжка	1 906 000	1 714 488	1 623 319
Капиталови разходи		193 895	162 080
II. Администрирани разходни параграфи по бюджета	0	6 421	5 894
от тях за:			
Лихви		5 841	5 840
Текущи трансфери, обезщетения и помощи за домакинствата		580	54
Общо разходи по бюджета (I+II)	6 424 500	6 569 708	6 426 705
Численост на щатния персонал	301	301	288

Общият размер на отчетените разходи по програмата към 31.12.2017 г. е 6 420,8 хил. лв. Ведомствените разходи са в размер на 6 420,8 хил. лв. и включват разходите на МОН и на ВРБ, свързани с предоставянето на продуктите/услугите по всички програми за периода. Администрираните разходи са в размер на 5,8 хил. лв. и включват платените лихви за периода 15.06.2017 г. - 15.12.2017 г. по Заемно споразумение „Модернизация на образованието” със Световната банка.